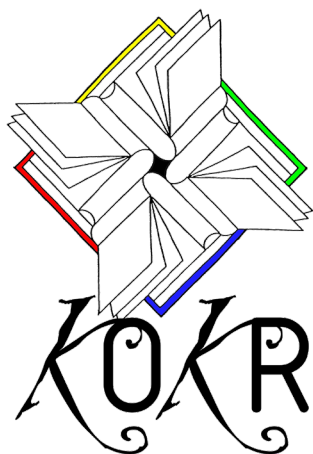

PROGRAM DELA

2024

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem

Tel. izposoja: 02 870 54 20
Tel. uprava: 02 870 54 22

Na gradu 1
2390 Ravne na Koroškem

www.knjiznica-ravne.si
info@knjiznica-ravne.si

Kazalo vsebine

I	Uvod.....	5
II	Pravne podlage.....	7
III	Kadrovski pogoji	10
1	Izobraževanje zaposlenih	10
IV	Služba za nabavo in obdelavo gradiva.....	11
1	Upravljanje in dopolnjevanje knjižnične zbirke	11
1.1	Načrtovan obseg prirasta knjižničnega gradiva.....	12
1.1.1	Načrtovan obseg nakupa knjižničnega gradiva	12
1.1.2	Povečan izbor knjižničnega gradiva – obvezni izvod (območna zbirka)	15
1.1.3	Darovi.....	15
2	Izločanje, odpis in usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva	16
3	Retrospektivna obdelava	16
4	Nakup gradiva za zamejce	17
V	Domoznanski oddelek	18
1	Lokalna bibliografija Koroške.....	19
2	Osebne bibliografije	19
3	Posebne zbirke	19
4	Obrazi slovenskih pokrajin – Korošci	20
5	Domoznanske informacije	20
6	Razstavna in prireditvena dejavnost.....	20
7	Digitalizacija dragocenega gradiva, dLib in Kamra	21
7.1	Domoznanski portal Kamra	22
8	Hranjenje in varovanje gradiva	24
VI	Služba za izposajo in informiranje	25
1	Delovni čas	25
1.1	Odprtost	25
1.2	Seznam ur dela po mesecih in prazniki v letu 2024	26
2	Člani.....	26
3	Izposoja gradiva.....	27
3.1	Enote Koroške osrednje knjižnice	27
3.1.1	Obratovalni čas enot.....	27
3.1.2	Članstvo	28
3.1.3	Izposoja v enotah.....	28
3.2	Elektronski viri in oddaljen dostop	28
3.2.1	Izposoja elektronskih knjig (Biblos)	28
3.2.2	Izposoja zvočnih knjig (Audibook)	29
3.2.3	Baza slovenskih filmov	29
3.3	Tablični računalniki	29
3.4	Bralnik	30
3.5	Samopostrežna knjižnica in RFID tehnologija	30
3.5.1	Knjigomat za vračanje gradiva 24/7	30
3.5.2	Knjigomat za izposajo gradiva	30
3.5.3	Polica z rezerviranim gradivom.....	30
3.5.4	Seznami novega gradiva v knjižnici.....	30
3.5.5	Lokator gradiva	30
4	Storitve in dejavnosti osrednje knjižnice.....	30
4.1	Vodeni ogledi knjižnice	30
4.2	Informacijsko opismenjevanje in e-knjižnica.....	30
4.3	Obveščanje o stanju gradiva	31
4.4	Brezžično omrežje	31
4.5	Profil knjižnice na Facebooku in Instagramu	31
4.6	Bralna značka za odrasle <i>Korošci pa bukve beremo</i>	31

4.7	Knjižnica na obisku	32
4.8	Storitve za seniorje	32
4.9	Storitve za begunce iz Ukrajine	32
4.10	Objava knjižnih novitet.....	32
4.11	»Grajski žakli« in »Ta prašne«	32
4.12	Marec – dan odprtih vrat knjižnice	33
4.13	April – mesec knjige.....	33
4.14	Teden splošnih knjižnic.....	33
4.15	Svet mehatronike	33
4.16	Prevezemno mesto za odvečne knjige	33
4.17	Informacijsko središče lokalne skupnosti	33
5	Storitve in dejavnosti v enotah.....	33
5.1	Storitve in dejavnosti v enoti Prevalje	34
5.2	Storitve in dejavnosti v enoti Mežica	34
5.3	Storitve in dejavnosti v enoti Črna na Koroškem	35
5.4	Storitve in dejavnosti v enoti Kotlje	35
5.5	Storitve in dejavnosti v premičnih zbirkah Žerjav in Leše	35
6	Prostori za uporabnike	36
6.1	Študijska in referenčna čitalnica	36
6.2	E-knjižnica	36
6.3	Preddverje knjižnice.....	36
6.4	Mladinska soba kot multifunkcijski prostor	36
6.5	Stripoteka.....	36
6.6	Berem zlahka (posebna zbirka za ranljive ciljne skupine).....	36
6.7	Koroški kotiček.....	37
6.8	Grajska časopisna kavarna Eleonora	37
6.9	Poletna bralnica na prostem	37
6.10	Dojenju prijazen kotiček.....	37
7	Proaktivna knjižnica	37
7.1	Dostop za gibalno ovirane	37
7.2	Oznake na gradivu.....	38
7.3	Usmerjevalne table	38
7.4	Zloženka	38
7.5	Informativni zaslon.....	38
7.6	Analiza lokalne skupnosti	38
7.7	Sodelovanje z uporabniki.....	38
7.8	Sodelovanje z zavodi, društvi, ustanovami in s podjetji	38
8	Sodelovanje v nacionalnih projektih	39
8.1	Dobreknjige.si	39
8.2	Knjiznice.si	39
8.3	Center za bralno pismenost.....	39
8.4	Projekt Rastem s knjigo	39
8.5	Nacionalni mesec skupnega branja.....	40
8.6	Noč knjige	40
8.7	Zveza bibliotekarskih društev Slovenije.....	40
9	Prireditve, razstave in druge dejavnosti za odrasle	40
9.1	Oblikovanje programa prireditev in promocija	41
9.1.1	Bralna značka za odrasle Korošci pa bukve beremo	42
9.1.2	Knjižna paberkovanja	42
9.1.3	Festival ČIČI – zmeraj prinesi si koco! in knjižne olimpijske igre (KOI).....	43
9.1.4	Pravljичni večeri za odrasle	43
9.1.5	Za firbčne	43
9.1.6	Obrazi kulture	43
9.1.7	Humanistični pogovori	43

9.1.8	Pod krošnjo magnolije	44
9.1.9	Razstave	44
9.1.10	Druge prireditve v prostorih knjižnice	44
VII	Oddelek za otroke in mladino	45
1	Dejavnosti za otroke in mladino	45
2	Kratek opis dejavnosti	45
2.1	Pravljичne ure z ustvarjalnimi delavnicami	45
2.2	Otroške lutkovne in dramske predstave	46
2.3	Večje tematske razstave za otroke in mladino	46
2.4	Priložnostna srečanja s pisatelji, pesniki, ilustratorji	46
2.5	Bibliopedagoške ure in vodeni ogledi	46
2.6	Prvošolci na obisku	46
2.7	Dopoldanske ure pravljič	46
2.8	Pravljice na obisku	46
2.9	Predšolska bralna značka Petra Nosa	46
2.10	Knjižna uganka	47
2.11	Ustvarjalnice	47
2.12	Raziskovalne delavnice	47
2.13	Rastem s knjigo	47
2.14	Izobraževanje mladih za uporabo e-virov	47
2.15	Akcija poletnega branja Poletnice	48
2.16	Projekt za mlade Bodi kul, beri ful	48
2.17	Kovčki presenečenja	48
2.18	Grajski »žaklčki«	48
2.19	Program družinske pismenosti DRUŽI NAs branje	48
2.20	Noč v knjižnici	49
2.21	Mladinska soba	49
3	Stripoteka	49
VIII	Kompetenčni center za lahko branje	50
1	Načrtovane aktivnosti v letu 2024	51
1.1	Sodelovanje s ciljnim uporabniki KC	51
1.2	Sodelovanje z različnimi ustanovami (zavodi, društvi, podjetji)	52
1.3	Promocija kompetenčnega centra in lahkega branja	53
1.4	Seznam gradiv v in o lahkem branju	53
1.5	Predelava pomembnih besedil na spletni strani KOKR	53
1.6	Svetovanje in sodelovanje z drugimi splošnimi knjižnicami	53
1.7	Izdelava in objava strokovnih priporočil za razvoj lahkega branja na področju knjižničarstva	54
1.8	Organizacija in izvedba strokovnega srečanja/simpozija	54
1.9	Izobraževanja delovne skupine	54
1.10	Izvedba delavnic za uporabnike lahkega branja	55
1.11	Izvedba izobraževanj za strokovne delavce – knjižničarje	55
IX	Program dejavnosti knjižnice kot osrednje območne knjižnice (OOK)	56
1	Program dela Koroške osrednje knjižnice kot osrednje območne knjižnice (OOK) po zakonsko opredeljenih nalogah v letu 2024	57
1.1	Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij	57
1.2	Strokovna pomoč in sodelovanje s knjižnicami na območju	57
1.3	Koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva	58
1.4	Usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva z območja	58
2	Kompetenčne vsebine – Kompetenčni center	59
3	Kompetenčna storitev	60
4	Sodelovanje, koordinacija in izobraževanja OOK	61

4.1	Sodelovanje slovenskih območnih knjižnic (uredniški in nadzorni odbori ter delovne skupine, skupne aktivnosti)	62
X	Program dejavnosti na obmejnem območju za leto 2024	63
1	Medknjižnična izposoja	63
2	Potujoča knjižnica	63
3	Dostop do e-virov	64
4	Ureditev novega kotička za lahko branje	64
5	Bralna značka za odrasle Korošci pa bukve beremo z vključitvijo »lahkega branja« ...	65
6	Projekt branja za mlade Bodi kul, beri ful	66
7	Pravljичne urice z Dragano in Dadijem	66
8	Bralna značka Malček bralček	67
9	Glasno branje	67
10	Izgradnja novega kanala Youtube, s poudarkom na otroških video vsebinah	67
11	Obrazi slovenskih pokrajin	68
12	Strokovno srečanje knjižničarjev z obmejnih področij	68
XI	Bukvarna Ajta	69
1	Dejavnosti in storitve	69
1.1	Sodelovanje z vrtci in s šolami	69
1.2	Ustvarjalne delavnice	69
1.3	Igralni kotiček	70
1.4	Bralni kotički in knjigobeznice	70
1.5	Knjižni sejem – Zamenjajva si knjigo	70
1.6	Sodelovanje z domom starostnikov in medgeneracijskim centrom	70
1.7	Sodelovanje na različnih kulturnih dogodkih in prireditvah	70
1.8	Spletna stran in Facebook Bukvarna Ajta	70
XII	Oddelek Kavarna Eleonora	72
XIII	Predlog finančnega načrta	73
1	Predlog finančnega načrta	73
2	Predlog proračuna Koroške osrednje knjižnice občinam ustanoviteljicam – investicije in/ali nabava osnovnih sredstev	77
2.1	Predlog proračuna Občini Ravne na Koroškem	77
2.2	Predlog proračuna Občini Prevalje	78
2.3	Predlog proračuna Občini Mežica	78
2.4	Predlog proračuna Občini Črna na Koroškem	79
XIV	Informacije o knjižnici	80

I Uvod

Obseg, vsebino in organizacijo dela v Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem (v nadaljevanju Koroška osrednja knjižnica) določa dokument programa dela. Temeljne naloge knjižnice kot javne službe izvirajo iz pravnih podlag na področju knjižničarstva, zato je naše osnovno poslanstvo izvajati te naloge.

Knjižnica na prehodu v leto 2024 dobiva nov statut, ki opredeljuje organizacijo dela sodobne knjižnice. Ta dokument bo tudi podlaga za pripravo vseh drugih aktov, podrejenih odloku o ustanovitvi in statutu knjižnice. Hkrati bo morala knjižnica v prihodnjem letu uskladiti svoje delovanje z novim Pravilnikom o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe ter z dopolnjeno Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic. Knjižnica bo z novim letom, zaradi uskladitve s pravilnikom in uredbo, uvedla nove odpiralne čase enot, ki se bodo po novem klasificirale kot krajevne enote I in II.

Leto 2024 bo za Koroško osrednjo knjižnico praznično, saj bo knjižnica praznovala 75 let delovanja. Koroško okno v svet znanosti ostaja simbol napredka in razvoja Koroške regije. Za izvajanje njenega poslanstva je zato nujna modernizacija delovnega procesa na način, da bo knjižnica v koraku s časom še bolj prijazna za uporabnika. V načrtu investicij in v sodelovanju z Občino Ravne na Koroškem je v letu 2024 načrtovan prehod na RFID (radiofrekventne identifikacije) sistem izposoje knjižničnega gradiva. Žal so poplave v avgustu 2023 vplivale tudi na knjižnico. Še vedno se ugotavlja, koliko izposojenega knjižničnega gradiva je bilo uničenega na domovih uporabnikov, ki so bili prizadeti v poplavah. Tudi Bukvarna Ajta, eden od oddelkov naše knjižnice, ki je do poplav delovala na območju Kulturnega centra Ravne na Koroškem, se je zaradi prizadetosti preselila na Grad Ravne, zato je tudi njena ureditev predmet želja za investicijska vlaganja v letu 2024.

Kot območna in osrednja knjižnica na Koroškem smo zavezani k razvoju knjižničarske stroke, k čemur prispeva tudi primerna oprema. Ob tem je zlasti zaradi pomlajevanja strokovnega kadra pomembno omogočati strokovna izobraževanja kadra. Samo na tak način knjižnica ostaja v stiku s knjižničnimi trendi, v povezavi z njeno tradicijo in razvojnimi priložnostmi v prihodnje.

Številne knjižnične storitve bodo tudi v letu 2024 stremele k večanju bralne kulture med uporabniki in k pridobivanju novih članov. Služba za izposajo in informacije bo s svojo dostopnostjo omogočala čim širši dostop do informacij in njihovo uporabnost. K spodbujanju bralne kulture in razvoju bralne pismenosti veliko pripomoreta aktivnosti Korošci pa bukve beremo in Bodi kul, beri ful. Dejavnosti, ki jih bo knjižnica izvajala tudi po enotah, bodo prav gotovo pripomogle h krepitvi bralne kulture.

Kompetenčni center za lahko branje vstopa v tretje leto delovanja. Storitve kompetenčnega centra so postale prepoznavne v okolju, knjižnica pa preko kompetenčnega centra izvaja svetovalno vlogo pri postavitvi zbirk v lahkem branju po splošnih knjižnicah. Zlasti zaradi servisih nalog kompetenčnega centra obstaja stalna potreba po strokovni nadgradnji kadra,

da lahko ta sledi vsem trendom o lahkem branju. Ena od ključnih nalog kompetenčnega centra v letu 2024 bo zato priprava smernic za razvoj lahkega branja v knjižničarstvu.

Koroška osrednja knjižnica je kot splošna knjižnica namenjena najširšemu krogu uporabnikov in zagotavlja dostopnost do knjižničnega gradiva vsakomur. Urejena in dopolnjena knjižnična zbirka je osnova za zagotavljanje poslanstva knjižnice. Tudi v letu 2024 knjižnica načrtuje okrog 6.000 enot prirasta.

Zbiranje, hranjenje, obdelovanje in posredovanje dragocenega domoznanskega gradiva je ena od temeljnih dejavnosti naše knjižnice, ki jo opravlja domoznanski oddelek. Knjižnica uporabnikom omogoča ažurno informiranje o aktualnih dogodkih in dogajanju na Koroškem. Na voljo so zgodovinski, geografski in drugi domoznanski viri. Od leta 2023 je domoznanski oddelek odet v sveže barve, še vedno pa ostaja pomembna naloga, da se zagotovi prostorske pogoje za dolgoročno hrambo gradiva.

Poleg osnovne dejavnosti knjižnice, knjižnične javne službe, je Koroška osrednja knjižnica veliko širše vpeta v skupnost. V prostorih knjižnice se odvijajo različne prireditve, tudi Grajska časopisna kavarna Eleonora je postala prepoznaven kraj, v katerem se združujeta kulinarika in kultura.

Finančna slika v času druginje pomeni izziv za zagotavljanje stabilnega financiranja delovanja javnega zavoda. Pri tem so ključni dogovori z ustanovitelji o delitvi stroškov dela in materialnih stroškov ter pri zagotavljanju predpisnih sredstev za nakup knjižničnega gradiva.

Zapisano je uvod v pestro paleto storitev in dejavnosti, ki jih bo v letu 2024 ponujala Koroška osrednja knjižnica. Veseli bomo vašega obiska!

Dobrodošli!

II Pravne podlage

Pravne podlage

Letni delovni načrt Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika (KOKR) temelji na zakonskih podlagah za izvajanje dejavnosti KOKR. Razdelitev obveznosti med občine ustanoviteljice izhaja iz Sporazuma o financiranju KOKR iz leta 1999. Pri načrtovanju so upoštevana tudi Navodila in obvestila občin ustanoviteljic za pripravo proračuna 2024.

Zakonske podlage za delovanje KOKR:

- ✿ Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 26/2022).
- ✿ Statut javnega zavoda Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika, KOKR, 2023.
- ✿ Sporazum o financiranju KOKR, 1999.
- ✿ Zakon o knjižničarstvu (UL RS, št. 87/01 in 96/02-ZUJIK) in podzakonski predpisi: Uredba o osnovnih storitvah knjižnice (UL RS, št. 29/03 in naslednje), Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (UL RS, št. 28/23), Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (UL RS, št. 88/03), Pravilnik o razvidu knjižnic (UL RS, št. 105/03).
- ✿ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o knjižničarstvu (UL RS, št. 92/2015).
- ✿ Zakon o obveznem izvodu publikacij (UL RS, št. 69/06 in spremembe).
- ✿ Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (UL RS, št. 77/07 – UPB1 in spremembe).
- ✿ Zakon o zavodih (UL RS, št. 12/91, 8/96, 36/00, 127/06).
- ✿ Zakon o lokalni samoupravi (UL RS, št. 94/07 – UPB in spremembe).

Predpisi, ki vplivajo na delovanje KOKR:

- ✿ Zakon o javnih uslužbencih (UL RS, št. 63/07, 65/08, 69/08, 40/12).
- ✿ Zakon o javnem naročanju (ZJN-3) – UPB (UL RS, št. 91/2015).
- ✿ Zakon o računovodstvu (UL RS, št. 23/99, 30/02, 114/06).
- ✿ Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah (UL RS, št. 16/07 – UPB in spremembe).
- ✿ Zakon o varstvu osebnih podatkov (UL RS, št. 163/22).
- ✿ Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (UL RS, št. 108/09 s spremembami in dopolnitvami).
- ✿ Zakon o uravnoteženju javnih financ (UL RS, št. 40/12 s spremembami in dopolnitvami).
- ✿ Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (UL RS, št. 51/2006 – UPB in spremembe).
- ✿ Zakon o financiranju občin (UL RS, št. 32/2006 – UPB in spremembe).
- ✿ Zakon o obveznem izvodu publikacij (UL RS, št. 69/2006 in spremembe).

- ✚ Pravilnik o določanju skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic (UL RS, št. 19/2003).
- ✚ Pravilnik o razvidu knjižnic (UL RS, št. 105/2003).
- ✚ Pravilnik o vodenju evidenc javnih zavodov na področju kulture (UL RS, št. 11/2003).
- ✚ Pravilnik o hranjenju, uporabi in izločanju obveznih izvodov publikacij (UL RS, št. 90/2007).
- ✚ Pravilnik o imenovanju v strokovne nazive v knjižnični dejavnosti (UL RS, št. 9/2009).
- ✚ Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (UL RS, št. 88/2003).
- ✚ Uredba o metodologiji za določitev osnov za izračun sredstev za izvajanje javne službe na področju kulture (UL RS, št. 100/2003 in spremembe).
- ✚ Računovodski standardi.
- ✚ Kolektivna pogodba za javni sektor (UL RS, št. 57/08 s spremembami in dopolnitvami).
- ✚ Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v Republiki Sloveniji (UL RS, št. 45/04 s spremembami in dopolnitvami).
- ✚ Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018–2028).
- ✚ Resolucija o nacionalnem programu za kulturo 2022–2029.
- ✚ Strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2022–2027.

Interni akti knjižnice:

- ✚ Hišni red glede psov v KOKR, 2023.
- ✚ Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja KOKR, 2012.
- ✚ Pravilnik o delovnem času v KOKR z dopolnitvami, 2008, 2009.
- ✚ Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v KOKR, 2005.
- ✚ Pravilnik o računovodstvu, 2010.
- ✚ Pravila o posredovanju informacij za medije, 2010.
- ✚ Pravilnik o popisu sredstev in obveznosti do njihovih virov, 2010.
- ✚ Pravilnik o prejemanju daril v zvezi z opravljanjem službe, 2013.
- ✚ Pravilnik o rabi, varovanju in uničevanju pečatov in ključev v KOKR, 2013.
- ✚ Katalog informacij javnega značaja, 2007.
- ✚ Požarni red, 2015.
- ✚ Navodila o ravnanju in ukrepih za preprečevanje trpinčenja na delovnem mestu (mobing) ter za odpravo njegovih posledic in ukrepe za preprečevanje drugih prepovedanih dejanj zoper zaposlene, 2009.
- ✚ Načrt integritete, 2012.
- ✚ Načrt klasifikacijskih znakov KOKR, 2010.
- ✚ Navodila za oddajo naročil male vrednosti, 2004.
- ✚ Navodila za izločanje in odpis knjižničnega gradiva, 2006.
- ✚ Register tveganj KOKR, 2008.

- Strateški načrt KOKR, 2021–2026.
- Sklepi sej Sveta knjižnice.
- Sklepi sej Strokovnega sveta KOKR.

III Kadrovski pogoji

Na podlagi 39. člena Zakona o knjižničarstvu knjižnice zaposlujejo strokovne knjižničarske delavce in druge strokovne delavce ter administrativno-tehnične delavce.

Koroška osrednja knjižnica ima sistemiziranih 25 delovnih mest, od katerih je 24 zasedenih. Zaposlenih je 26 delavcev, od tega je 21 redno zaposlenih za nedoločen čas, 2 sodelavki morata v t. i. mentorski dobi opraviti strokovni izpit za bibliotekarja oz. knjižničarja. Knjižnica ima 1 zaposlitev direktorja za obdobje trajanja mandata. Ena sodelavka nadomešča drugo sodelavko v okviru dela za skrajšani delovni čas zaradi starševskega varstva, 1 sodelavka pa nadomešča trajno bolniško odsotnost sodelavke.

Knjižnica v letu 2024 načrtuje pripravo posodobljenega in novega akta o sistemizaciji, kateremu daje podlago novi statut knjižnice. Sistemizacija bo obsegala tudi kadrovski načrt v prihodnjem obdobju.

V letu 2023 smo imeli 1 sodelavca zaposlenega na programu javnih del. Tudi v letu 2024 načrtuje knjižnica zaposlitev vsaj 1 javnega delavca.

1 Izobraževanje zaposlenih

Zaposleni se redno udeležujemo domačih in tujih strokovnih izobraževanj, tečajev, delavnic, posvetov, kongresov, ekskurzij, knjižnih sejmov ... Aktivno (so)delujemo v raznih upravnih odborih (Dobreknjige, Kamra, ZSK), svetih, društvih (LABRA) in objavljamo prispevke v različnih medijih.

V zadnjem obdobju se kader knjižnice pomlajuje, zato je izobraževanje kadra še toliko bolj pomembno in nujno. Strokovni delavci knjižnice morajo v enem letu po zaposlitvi opraviti strokovni izpit. V šolskem letu 2023/2024 bo strokovni izpit za bibliotekarko opravljala ena delavka, ena pa strokovni izpit za knjižničarko. Prav tako bodo uslužbenci knjižnice opravljali strokovna izpopolnjevanja za učinkovito izvajanje strokovnega dela.

Kadrovski pogoji

IV Služba za nabavo in obdelavo gradiva

Služba za nabavo
in obdelavo
gradiva

1 Upravljanje in dopolnjevanje knjižnične zbirke

Politika upravljanja knjižnične zbirke Koroške osrednje knjižnice je oblikovana glede na ugotovljene potrebe potencialnih uporabnikov, značilnosti okolja in poslanstvo knjižnice, ki vključuje tudi domoznanske in druge posebne zbirke. Koroška osrednja knjižnica je kot splošna knjižnica namenjena najširšemu krogu uporabnikov in vsakomur zagotavlja dostopnost do knjižničnega gradiva.

Nabava knjižničnega gradiva poteka v skladu z Dokumentom upravljanja knjižnične zbirke ter s strokovnimi priporočili in merili bibliotekarske stroke: Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice za obdobje 2018–2028, Zakon o obveznem izvodu publikacij ZOIPub (UL RS 69/2006), Pravilnik o hranjenju, uporabi in izločanju obveznih izvodov publikacij, Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (UL RS 28/23) ter Pravilnik o izločanju in odpisu knjižničnega gradiva.

Izbor za nakup novega knjižničnega gradiva se izvaja po kriterijih nabavne politike knjižnice, z rednim pregledovanjem novosti v založniški produkciji, primerni za splošne knjižnice. Pri nakupu novega gradiva se upošteva tudi prirast obveznega izvoda, ki ga knjižnica pridobi po Zakonu o obveznem izvodu.

Knjižnično gradivo nabavljamo za vse enote v knjižnični mreži. Razvoj knjižničnih zbirk v krajevnih knjižnicah je usklajen z značilnostmi okolja ter željami potencialnih uporabnikov. Pri oblikovanju knjižnične zbirke upoštevamo kulturne, izobraževalne, raziskovalne, informacijske, socialne in druge potrebe okolja, v katerem deluje knjižnica.

Z rednimi analizami spremljamo ustreznost nabave in sproti uravnavamo ugotovljena neskladja med planom in realizacijo. V povezavi z izposojno in informacijsko službo, ki sprotno spremljata potrebe uporabnikov, pridobivamo deficitarne naslove in dopolnjujemo posamezna tematska področja.

Financiranje nakupa je zakonsko urejeno in zavezuje naslednje financerje: Ministrstvo za kulturo (MK) z neposrednim pozivom za sofinanciranje in občine ustanoviteljice.

Letni prirast knjižničnega gradiva poleg nakupa dopolnjujemo še z obveznim izvodom (povečanim izborom gradiva), darovi in zamenjavami.

Pridobljeno gradivo je strokovno obdelano, vsebinsko in formalno v elektronskem katalogu COBISS.

1.1 Načrtovan obseg prirasta knjižničnega gradiva

Knjižnična zbirka je osnovno orodje, s katerim knjižnica izvaja svoje poslanstvo.

Prirast knjižničnega gradiva je odvisen od števila prebivalcev (24.754, SURS, 1. 7. 2023, za Občine Ravne, Prevalje, Mežica, Črna), povprečne cene knjige, finančnih sredstev za nakup gradiva (občine ustanoviteljice, ministrstvo), obveznega izvoda in darov.

V knjižnici kupujemo različno število izvodov knjižničnega gradiva, odvisno od interesa in potreb uporabnikov, drugih kriterijev za izbor gradiva ter razpoložljivih finančnih sredstev. Glavnina nabavljenega gradiva je namenjena izposoji na dom, izbor naslovov je širok in namenjen različnim profilom uporabnikov na vseh ravneh, gradivo je na različnih fizičnih nosilcih.

Knjižnica v letu 2024 načrtuje prirast v višini 6.000 enot knjižničnega gradiva.

	MK	OBČINE	DRUGO	SKUPAJ
Nakup	800	2.200	-	3.000
Obvezni izvod	-	-	2.500	2.500
Dar	-	-	500	500
SKUPAJ	800	2.200	3.000	6.000

Pri lociranju gradiva v knjižnični mreži bomo upoštevali naslednje kriterije:

- 📍 delež finančnih sredstev, zagotovljenih za nakup gradiva (MK, občine, lastna sredstva),
- 📍 delež prebivalstva in uporabnikov knjižnice,
- 📍 dostopnost knjižničnega gradiva in informacij najširšemu krogu prebivalcev,
- 📍 osrednja knjižnica kot kulturno, izobraževalno in informacijsko središče,
- 📍 dopolnjevanje domoznanske in posebnih zbirk, Stripoteke in zbirke Berem zlahka,
- 📍 kakovost zbirke v posamezni krajevni knjižnici,
- 📍 potrebe uporabnikov,
- 📍 prostorske pogoje posamezne krajevne knjižnice.

1.1.1 Načrtovan obseg nakupa knjižničnega gradiva

Koroška osrednja knjižnica dopolnjuje knjižnično gradivo z nakupom iz sredstev:

- 📍 Ministrstva za kulturo (MK) z neposrednim pozivom za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah,
- 📍 Občine Ravne na Koroškem,
- 📍 Občine Prevalje,

- Občine Mežica,
- Občine Črna na Koroškem,
- Lastnimi sredstvi (članarine, zamudnine, prihodki od bukvarne).

Nakup načrtujemo v višini 3.000 enot knjižničnega gradiva. Pri določanju obsega knjižničnega gradiva za posamezne starostne stopnje bomo smiselno upoštevali demografsko sestavo potencialnih uporabnikov na območju.

Pri nakupu knjižničnega gradiva knjižnica upošteva tudi:

- letno evalvacijo obstoječih zbirk in njihovo uporabo;
- strukturo in število prebivalstva;
- velikost knjižnice;
- poslanstvo knjižnice;
- dostopnost naslovov na tržišču;
- potrebe okolja.

Pri nabavi za osrednjo knjižnico bomo upoštevali funkcijo knjižnice kot osrednjega informacijskega in kulturnega centra. Koroška osrednja knjižnica je tudi osrednja območna knjižnica in izvaja naloge za 4 splošne knjižnice na Koroškem.

Z nakupom želimo zagotavljati kakovosten in uravnotežen izbor gradiva, zato sproti preverjamo ustreznost nakupa oz. zadovoljstvo uporabnikov s knjižnično zbirko v osrednji knjižnici in tudi po organizacijskih enotah knjižnice, potrebe po deficitarnem gradivu, zadovoljstvo ciljnih skupin uporabnikov (slepi in slabovidni, študenti in drugi, vključeni v izobraževanje, brezposelni ...), skratka ustreznost zbirke glede na ugotovljene potrebe in interese okolja. Dodatno nabavljamo gradivo za bralne akcije, kot so Korošci pa bukve beremo, Bodi kul, beri ful, Predšolska bralna značka Petra Nosa.

Kupovali bomo zadnje izdaje in tekoče letnice, pri kontinuiranih virih bomo nadzorovali dotok posodobitev, pri elektronskih virih pa aktualnost in uporabnost.

Načrtujemo nakup 100 naslovov informativnega periodičnega tiska ter omogočamo dostop do elektronskih časopisov in revij.

Uporabnikom omogočamo spletni dostop do podatkovnih zbirk (Tax-Fin-Lex, v okviru območnih nalog do Arhiva časnika Večer in PressReaderja), pozornost posvečamo tudi ponudbi e-knjig v sistemu Biblos in e-zvočnih knjig v sistemu Audibook, ki nudita elektronsko gradivo na daljavo v slovenskem jeziku. Platformi omogočata knjižnici pri izboru in naročanju e-gradiva sproti odzivanje na povpraševanje uporabnikov, ki ga spremljamo praktično vsakodnevno.

Omogočali bomo prost dostop do gradiva, izposajo e-knjig in oddaljeni dostop za uporabo elektronskih baz podatkov.

Gradivo bo locirano v osrednji knjižnici, krajevnih knjižnicah in premični zbirki.

ORGANIZACIJSKA ENOTA	NAČRTOVAN NAKUP (skupaj)
Ravne na Koroškem (osrednja knjižnica)	1.325
Kotlje	215
Črna na Koroškem in Žerjav	400
Mežica	380
Prevalje	680
SKUPAJ	3.000

Knjižnica bo vsa prejeta sredstva Ministrstva za kulturo namenila za nakup kakovostnega knjižničnega gradiva, in sicer izvirne slovenske in prevodne literature, humanistike in strokovne literature, s katero bo:

- 📖 uresničevala kulturne, izobraževalne, informacijske, raziskovalne in socialne potrebe za vse ciljne skupine uporabnikov v okolju delovanja;
- 📖 spodbujala, razvijala in širila informacijsko opismenjevanje;
- 📖 podpirala vseživljenjsko učenje in kakovostno izrabo prostega časa;
- 📖 omogočala izgradnjo urejenih zbirk domoznanskega gradiva za lokalne študije in
- 📖 izvajala dejavnosti, ki prispevajo k razvoju pismenosti in bralne kulture, ter dejavnosti za neformalno in formalno izobraževanje, informiranost, osebni ter osebnostni razvoj prebivalcev.

Predvidoma bo obseg nakupa iz sredstev Ministrstva za kulturo znašal 800 enot gradiva.

ORGANIZACIJSKA ENOTA	NAČRTOVAN NAKUP (MK)
Ravne na Koroškem (osrednja knjižnica)	417
Kotlje	32
Črna na Koroškem in Žerjav	93
Mežica	87
Prevalje	171
SKUPAJ	800

Cilji sofinanciranja nakupa knjižničnega gradiva s strani Ministrstva za kulturo so:

- 📖 podpora zagotavljanju splošne dostopnosti kakovostne slovenske založniške produkcije v knjižnični mreži slovenskih splošnih knjižnic;

- 📁 izgradnja kakovostnih knjižničnih zbirk, zlasti njihova aktualnost in prilagojenost ugotovljenim potrebam okolja;
- 📁 posodabljanje knjižničnih zbirk s knjižnim in neknjižnim gradivom različnih vrst, oblik in dostopnosti, tudi z zagotavljanjem dostopnosti zvočnih in e-knjig v slovenskem jeziku;
- 📁 približevanje strokovnim priporočilom o sestavi knjižničnih zbirk in
- 📁 približevanje strokovnim priporočilom o obsegu knjižničnih zbirk.

Po potrebi bo knjižnica razliko za nakup e-virov (PressReader in arhiv Večera), ki sta financirana s strani Ministrstva za kulturo, poravnala z lastnimi sredstvi.

Knjižnica se bo, glede na razpoložljiva sredstva, trudila zagotavljati širok in kakovosten izbor knjižničnega gradiva.

Letni načrt nakupa gradiva 2024 se bo po potrebi prilagajal aktualnim finančnim zmožnostim financerjev. Če financer, katera od občin ali Ministrstvo za kulturo iz različnih razlogov v letu 2024 ne bo zagotavljal predvidenih sredstev za nakup, bomo morali prilagajati načrt nakupa knjižničnega gradiva.

1.1.2 Povečan izbor knjižničnega gradiva – obvezni izvod (območna zbirka)

Koroška osrednja knjižnica kot **osrednja območna knjižnica za Koroško** (Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah, UL RS, št. 88/03) prejema obvezni izvod publikacij (Zakon o obveznem izvodu publikacij, UL RS, št. 69/06 in 86/09) ter po javnem projektnem razpisu omejena sredstva Ministrstva za kulturo za nakup e-virov (PressReader in arhiv Večera).

Območna zbirka uporabnikom širšega območja omogoča osebno izposajo, brezplačno medknjižnično izposajo in oddaljen dostop do informacij.

Načrtovano število enot obveznega izvoda in elektronskih virov

ŠT. ENOT	
Obvezni izvod	2.500
E-viri	2

1.1.3 Darovi

Knjižnica od darov v zbirko uvršča predvsem tiste naslove, ki jih sama nima. Z darovi dopolnjuje tudi domoznansko zbirko, v splošni zbirki pa manjkajoče naslove, oz. jih uporabi za zamenjavo izgubljenih in poškodovanih izvodov.

Knjižnica ureja politiko uvrščanja darov v zbirko s posebno izjavo, ki jo uporabniki podpišejo, ko darujejo gradivo. Darovano gradivo postane last knjižnice in z njim lahko samostojno razpolaga. Knjižnica si tako zagotovi pravico, da se samostojno odloča, ali bo darovano

gradivo vključila v zbirko ali ne. Darove, ki jih knjižnica ne uvrsti v zbirko, lahko podari ali po simbolični ceni proda v bukovni.

Predvidevamo, da bomo v zbirko vključili okoli 500 enot darovanega gradiva.

Predvideno število enot darovanega gradiva

ŠT. ENOT	
Dar	500

2 Izločanje, odpis in usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva

Izločanje in odpis knjižničnega gradiva je pomemben element za izgradnjo kakovostne in učinkovite knjižnične zbirke. Uspešnost izločanja in odpisa se meri z aktualnostjo zbirke, z obratom zbirke, pa tudi z zunanjim videzom gradiva. Prav aktualnost zbirke je, poleg izbora gradiva, ki ga uvrščamo v zbirko, zelo odvisna od izločanja in odpisovanja gradiva.

Na podlagi Pravilnika o izločanju in odpisu knjižničnega gradiva bomo nadaljevali z izločanjem uničenega, poškodovanega, izgubljenega gradiva (kontinuiran odpis) ter zastarelega, neaktualnega gradiva in dvojnic. Po potrebi bo nekatero gradivo preusmerjeno tudi v druge krajevne knjižnice v mreži. Načrtujemo odpis 5.000 enot različnega knjižničnega gradiva.

Gradivo, ki ga izločimo iz zbirke, mora knjižnica praviloma najprej ponuditi Narodni in univerzitetni knjižnici (Slovenika), nato drugim knjižnicam, zatem pa jih lahko podari komurkoli ali po simbolični ceni proda v bukovni.

Načrtovano število izločenega gradiva

ŠT. ENOT	
Izloženo	5.000

3 Retrospektivna obdelava

Načrtujemo nadaljevanje retrospektivnega vnosa v vzajemni katalog COBISS.

V knjižnici je še vedno nekaj računalniško neobdelanega gradiva. To je predvsem dragoceno antikvarno gradivo. S tem gradivom smo v preteklih letih oblikovali posebne zbirke, npr. raritete, starine, rokopisno in fotografsko gradivo, drobne tiske, drugo antikvarno gradivo, tudi razne zapuščine.

V želji, da bo to gradivo mogoče poiskati tudi v računalniškem katalogu, sodelujemo pri vzpostavitvi enotne bibliografske obdelave rokopisnih in zapuščinskih fondov v slovenskem knjižničnem sistemu.

4 Nakup gradiva za zamejce

Koroška osrednja knjižnica deluje na mejnem območju z Avstrijo, zato posebno pozornost posveča tamkajšnji slovenski manjšini. V preteklih letih je za njihove potrebe s sredstvi Ministrstva za kulturo že uspešno izvajala nakup knjižničnega gradiva **za Slovensko študijsko knjižnico v Celovcu**, za največjo knjižnico s slovenskim gradivom v Avstriji, ki zadovoljuje potrebe slovenskih uporabnikov na celotnem področju Koroške v Avstriji.

Tudi v letu 2024 načrtujemo, da bomo preko Neposrednega poziva za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva v splošnih knjižnicah prejeli sredstva za nakup gradiva za Slovensko študijsko knjižnico v Celovcu.

Namen nakupa je širjenje slovenske besede med Slovenci v zamejstvu, spodbujanje branja v slovenskem jeziku ter informiranje in izobraževanje v širšem kulturnem prostoru.

Izbor gradiva poteka v sodelovanju s Slovensko študijsko knjižnico, večji poudarek je na gradivu za otroke in mladino.

Načrtujemo nakup 630 enot monografij in 12 naslovov periodičnega tiska, skupaj 642 enot knjižničnega gradiva.

Načrtovano število enot gradiva za zamejce

ŠT. ENOT	
Monografije	630
Periodika	12
SKUPAJ	642

V Domoznanski oddelek

Domoznanski
oddelek

Domoznanski oddelek zbira, obdeluje, hrani in posreduje dragoceno domoznansko gradivo (monografije, periodiko, fotografsko in drugo slikovno gradivo, rokopise in informacije) ter je nepogrešljiv dejavnik v življenju ljudi v lokalnem okolju in širše.

Z domoznansko knjižnično dejavnostjo uporabnikom omogočamo tekoče informiranje o aktualnih dogodkih in dogajanju na našem območju ter seznanjanje z razvojem okolja. Hkrati jim nudimo vpogled v zgodovinske, geografske in druge vire, ki jih knjižnica pridobiva z zbiranjem, obdelovanjem in hranjenjem ter posredovanjem tudi starejšega domoznanskega gradiva.

V letu 2023 smo z novim direktorjem ponovno pretresali problematiko prostorske stiske domoznanskega oddelka in posebnih zbirk. Predlagali smo različne konkretne dolgoročne (15–20 let) rešitve, vendar tudi v letu 2023 napredek pri reševanju situacije ni bil dosežen, zato se bomo za to zavzemali tudi v naslednjih letih. Z lokalno skupnostjo iščemo najboljše in najbolj racionalne rešitve.

Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah nas zavezuje, da skrbimo tudi za koordinacijo zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva na območju občin Dravograd, Radlje ob Dravi, Slovenj Gradec in zamejske Koroške v Avstriji.

V domoznanski zbirki je gradivo, ki vsebuje podatke o našem območju in ljudeh, dela avtorjev, ki izhajajo iz območja delovanja knjižnice, in gradivo, ki je bilo izdano na našem območju.

Domoznanska zbirka je zelo raznovrstna, vsebuje monografske in serijske publikacije, notno, kartografsko, slikovno- in AV-gradivo, drobne tiske, rokopise, sivo literaturo ... Domoznanski fond se nahaja na različnih lokacijah: v domoznanski zbirki, posebnih zbirkah, kletnem depozitu, mansardi, študijski čitalnici ...

V okviru domoznanstva smo domoznanci oz. člani delovne skupine za domoznanstvo (v okviru OOK) identificirali osrednje teme, potrebne nadaljnje obravnave in reševanja, zato smo si za leto 2024 zadali naslednji program dela:

- ✦ Prizadevanja za rešitve na področju trajnega ohranjanja digitalnega gradiva; uskladiitev in podpis dogovora z NUK, udeležba na izobraževanjih in začetek rednega vnosa gradiv v repozitorij.
- ✦ Sodelovanje z NUK pri razvoju dodatnih funkcionalnosti dLib za potrebe splošnih knjižnic – kreiranje digitalnih zbirk na dLib – nadaljevanje aktivnosti.

- Pregled in dopolnitev seznama domen, ki jih NUK zajema in arhivira – dokončanje aktivnosti.
- Oblikovanje enotnih smernic glede dostopnosti domoznanskega gradiva, ki jih pripravlja delovna skupina.
- Organizacija in izvedba domoznanske delavnice v sodelovanju s Sekcijo za domoznanstvo in kulturno dediščino pri ZBDS.
- Od 2 do 3 sestanke delovne skupine domoznancev OOK, v živo v Mestni knjižnici Ljubljana ali preko spletne konference.
- Skrb za pretok aktualnih informacij s področja domoznanstva med OOK in OK ter strokovno sodelovanje z drugimi sorodnimi ustanovami in združenji (muzeji, arhivi, ZBDS).
- Izvedba Domfesta 2024.

1 Lokalna bibliografija Koroške

V letu 2024 načrtujemo dopolnitev lokalne bibliografije Koroške z novimi bibliografskimi zapisi. Gre za prispevke in članke iz revij, časopisov, zbornikov ..., ki se nanašajo na Koroško, zamejsko Koroško in koroške avtorje. Pregledujemo obvezne izvode in izvode iz nakupa (časopise, revije, drugo periodiko, zbornike ...), iz katerih članke evidentiramo in pripravljamo za dokumentacijo. Izvajanje lokalne bibliografije nam je v veliko pomoč tudi pri posredovanju informacij našim uporabnikom.

2 Osebne bibliografije

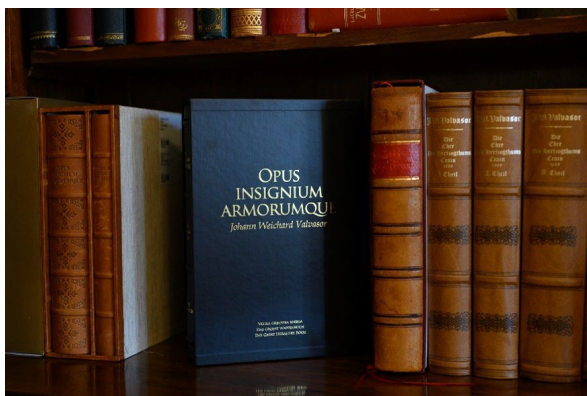
Uporabnikom, raziskovalcem, piscem in drugim ponujamo storitev izdelave osebnih bibliografij. Tudi to nalogo opravljamo že kar nekaj let.

Osebne bibliografije omogočajo pripravo različnih izpisov bibliografij za avtorje, ki so vneseni v normativno bazo podatkov CONOR.SI in njihove bibliografske enote v vzajemno bibliografsko bazo podatkov COBIB.SI. Seveda načrtujemo tudi izobraževanje kadra, saj so na tem področju neprestane spremembe in dopolnitve. Sodelujemo z različnimi javnimi zavodi, šolskimi, izobraževalnimi in raziskovalnimi inštitucijami.

3 Posebne zbirke

Pod okrilje Domoznanskega oddelka spada večina posebnih zbirk v knjižnici. Namenjamo jim posebno pozornost in si želimo, da niso same sebi namen. Zato se lotevamo predvsem obdelovanja, popisovanja in tudi predstavljanja le-teh na različne načine.

Tudi v letu 2024 načrtujemo nadaljevanje retrospektivnega vnosa posebnih zbirk v elektronski katalog, in sicer slikovnega gradiva iz Fototeke, rokopisnega gradiva in gradiva iz drugih posebnih zbirk.

Faksimilirane in bibliofilske izdaje – ena od posebnih zbirk

4 Obrazi slovenskih pokrajin – Korošci

Nacionalni domoznanski portal Obrazi slovenskih pokrajin (v nadaljevanju OSP) je spletni biografski leksikon znanih osebnosti slovenskih pokrajin ter Slovencev v zamejstvu in po svetu. Naloga vseh sodelujočih knjižnic je, da zbiramo, pripravljamo, vnašamo, posodabljam, usklajujemo dvojnike in urejamo gesla različnih profilov ljudi, ki so skozi razna obdobja pomembno zaznamovali naš prostor in čas. Uredništvo za leksikon Korošci (vključno s Slovenci v zamejstvu in po svetu) je v Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika. Na portal dodajamo prepoznavne koroške obraze, ki so bili rojeni ali so se šolali na slovenski in avstrijski strani Koroške, in so odsev kakovosti bivanja v kraju.

Tudi v letu 2024 bomo spodbujali ljudi k sodelovanju s predlogi gesel in poskušali pridobiti še kakšnega vnašalca, da bo nabor gesel na letni ravni višji. Portal OSP bomo promovirali na spletni strani knjižnice in družbenem omrežju Facebook, na razpolago bo tudi promocijsko gradivo.

5 Domoznanske informacije

Trudimo se, da so informacije, ki jih nudimo našim uporabnikom, kakovostne in lahko dostopne. V lokalnem prostoru povezujemo posameznike in organizacije ter z njimi sodelujemo pri skupnih projektih.

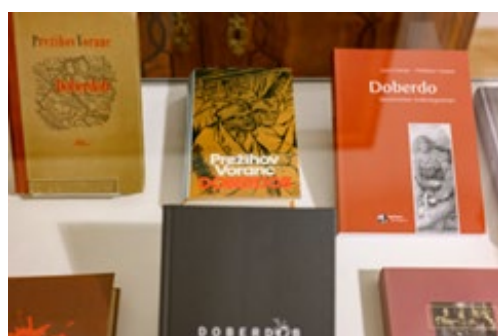
Promoviramo posebne zbirke (domoznanske) z vodenji, ogledi, razstavami, spletnimi portali, digitalizacijo. Predstavljamo možnosti, ki jih ponujata domoznanska zbirka in lokalna bibliografija Koroške za izvedbo raziskovalnih in seminarskih nalog pri izbirnih vsebinah na osnovnih šolah in drugih srednjih šolah.

6 Razstavna in prireditvena dejavnost

Domoznansko zbirko in druge posebne zbirke predstavljamo preko razstavne dejavnosti in prireditev, preko spleta, družbenih omrežij, tiskanih medijev, objav.

V letu 2024 načrtujemo:

- 🌀 predstavitev in promocijo gradiva iz zapuščine dr. Boštjana Erata (razstava, prireditev);
- 🌀 manjše priložnostne domoznanske razstave skozi vse leto (virtualno, razstavniki ktički);
- 🌀 predstavitve avtorjev domačinov (predstavljanje zanimivih osebnosti – v živo s pogovori in na družbenih omrežjih);
- 🌀 promocijo restavriranega rokopisa »Žegarjev antikrist« s predavanjem in zloženko;
- 🌀 druge domoznanske dogodke in delavnice, ki bodo v knjižnici potekali skladno z letnim programom prireditev.

Z Vinkom Avsenakom smo se sprehodili po vojnih stopinjah Prežihovega Voranca, 2023

7 Digitalizacija dragocenega gradiva, dLib in Kamra

Velik del domoznanskega gradiva je že digitaliziran in dostopen preko spleta, v zadnjih dveh letih pa smo se osredotočili na digitalizacijo koroških lokalnih časopisov in časopisov, ki so izhajali na avstrijskem Koroškem. V letu 2024 bomo nadaljevali tudi z digitalizacijo drugega dragocenega gradiva iz posebnih zbirk.

V letu 2024 načrtujemo digitalizacijo dragocenega gradiva (okoli 5.000 str.):

- 🌀 slikovno gradivo, rokopisno gradivo, kartografsko gradivo, monografije.

Vse digitalizirane vsebine v letu 2024 bomo do konca istega leta oz. v začetku naslednjega objavili na **portalu dLib in/ali Kamra**. Digitalna knjižnica Slovenije – dLib.si zagotavlja dostop do raznovrstnih digitalnih vsebin s področja znanosti, umetnosti in kulture. Kot spletni informacijski vir je bistven sestavni del sodobne infrastrukture izobraževalnega in znanstvenoraziskovalnega procesa ter eden od temeljev razvoja informacijske družbe. Poleg tega zagotavlja trajno ohranjanje slovenske pisne kulturne dediščine v digitalni obliki in s tem skrbi, da bodo digitalne vsebine preteklosti in sedanjosti dostopne tudi prihodnjim rodovom.

Trudimo se z izgradnjo digitalnih arhivskih in oglednih kopij za trajno hranjenje in možnost uporabe v namene raziskovanja, priprave razstav na območju, objav, izdaj raznih monografij, zbornikov.

Z digitalizacijo pridobivamo verodostojne in kakovostne digitalne kopije: originale, optimizirane za dolgotrajno ohranjanje (arhivske kopije), ter operative kopije, optimizirane za uporabo. Z večjo možnostjo uporabe omenjenega gradiva v digitalni obliki z enega mesta pričakujemo tudi povečanje statistike ogledov (dLib): vpogledov v vsebino in metapodatke.

7.1 Domoznanski portal Kamra

Regijski portal Kamra je spletno mesto, ki združuje digitalizirane vsebine s področja domoznanstva v knjižnicah in drugih lokalnih kulturnih ustanovah. Digitalizirane vsebine so dostopne z enega mesta, kreirane pa v tistih organizacijah, ki so najbolj kompetentne za posamezna področja. Kamra jim daje v uporabo brezplačno infrastrukturo in usposablja nove partnerje, da lahko vsebine lokalnega pomena predstavijo v digitalni obliki preko svetovnega spleta.

Sodelovali bomo pri razvijanju, vzdrževanju in koordinaciji portala KAMRA, koordinirali delo v regiji, pridobivali in povezovali aktivne partnerje, dodajali vsebine ter izvajali redakcijo.

Na območju Koroške poleg osrednje območne knjižnice delujejo tri osrednje knjižnice, v zadnjem času kot aktivni partner sodeluje tudi Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec. Knjižnica Dravograd in Knjižnica Radlje ob Dravi same ne vnašajo vsebin na portal, so pa vsekakor pripravljene prispevati vsebine, ki jih vnaša območna urednica.

S Koroškim pokrajinskim muzejem že vrsto leto tvorno sodelujemo s kakovostnimi vsebinami, ki jih kot zgodbe na portal vnaša območna urednica. Aktivno navezujemo stike s posamezniki – zbiralci domoznanskega gradiva ter publicisti. Tudi nekatera lokalna društva so pokazala interes za sodelovanje s prispevanjem gradiva, večinoma vsebin zbornikov, izdanih ob jubilejih.

Načrtovan vnos vsebin 2024:

Na območju načrtujemo vnos štirih novih digitalnih zbirk: Podobe Mežiške, Mislinjske in Dravske doline na starih grafičnih upodobitvah, Slovenjgraške gostilne, Kolomonove bukve in druga podobna besedila. Eno zbirko bo prispevala Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec.

Novice:

Vnos izbranih domoznanskih novic z območja v sodelovanju s sorodnimi inštitucijami.

Izobraževanje:

Sodelovali bomo na izobraževanjih, sestankih in delovnih skupinah ter v uredniškem odboru portala Kamra. Z vnašalko vsebin iz Knjižnice Ksaverja Meška Slovenj Gradec in drugimi potencialnimi vnašalci bo svetovanje potekalo individualno, preko telefona ali video povezav.

Promocija portala:

Tematsko zbiranje spominov z naslovom ODKRITI SPOMIN bomo izvedli po možnosti še v katerem od Medgeneracijskih centrov v Mežiški dolini (Črna, Mežica ali Ravne na Koroškem).

Javnosti bomo predstavljali novo digitalizirano gradivo ter zbirke na portalu Kamra in dLib.

Vsebine portala Kamra in dLib, kot podporo izobraževalnemu procesu, bomo predstavljali šolskim skupinam ob rednih ogledih knjižnice in njenih zbirk.

V jesenskem času na Oddelku za otroke in mladino tradicionalno izvedemo domoznansko delavnico za višje razrede osnovnih šol: izdelavo plakatov na določene teme z uporabo vsebin s portala Kamra in dLib.

Koroška sicer nima regionalnega časopisa, a vseeno se bomo potrudili najti možnosti promocije vsebin portalov z objavo v občinskih glasilih.

Portal Kamra

Poslednje ustoličenje na Poljani pri Prevaljah

01.09.2023 • Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika
• 254 ogledov

Prvega septembra 1935 je bila ob 15. obletnici plebiscita Poljana na Prevaljah prizorišče znamenitega 'Poljanskega tabora' in uprizoritve slavnostne ...

Poslednje ustoličenje na Poljani – nova zgodba na Kamri

Arheologija koroške krajine

25.08.2023 • Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika

• 363 ogledov

“Zgodovina hrani neskončno različnost človeškega izkustva, očitno predstavljeno vsem pred oči: o njej lahko dobiš zase in za svojo domovino posnemanja vredne in ...

Arheologija koroške krajine – nova zgodba na Kamri

8 Hranjenje in varovanje gradiva

Hranjenje dragocenega domoznanskega gradiva je nenehna, vsakodnevna in večletna skrb Domoznanskega oddelka. Temelji na domačih in mednarodnih priporočilih in standardih. Vsako leto se trudimo zaščititi čim več dragocenega gradiva iz posebnih zbirk. Z digitalizacijo vsako leto (že od leta 2005) omogočimo, da je originalno dragoceno gradivo bolj dostopno javnosti, trudimo se tudi s fizično zaščito originalov (ovoji iz brez kislinkega papirja) in izdelavo posebnih škatel (brez kislinke karton) ter seveda z zagotavljanjem najustreznejših klimatskih pogojev za tovrstno gradivo.

Dragocene knjige iz rokopisov, zaščitene z ovitkom iz brez kislinkega papirja

Služba za izposojlo in informacije

VI Služba za izposojlo in informiranje

1 Delovni čas

1.1 Odprtost

Koroška osrednja knjižnica in njene enote bodo v letu 2024 odprte 132 ur tedensko. Odprtost knjižnice in njenih enot bo od 1. 1. 2024 usklajena z dopolnjeno Uredbo o osnovnih storitvah knjižnic. Podatki so prikazani v preglednici spodaj. Knjižnice bodo od 1. julija do 31. avgusta poslovale po poletnem urniku.

Delovni čas knjižnic (redni in poletni) je prikazan v poglavju Informacije o knjižnici. 30. aprila in 24. decembra bodo knjižnice odprte do 14. ure.

Knjižnice bodo zaprte ob nedeljah in praznikih ter na silvestrovo, 31. 12.

Koroška osrednja knjižnica in nekatere njene enote bodo predvidoma en dan v letu zaprte zaradi strokovnega dneva, ki je namenjen izobraževanju kolektiva knjižnice.

Knjižnica v letu 2024 načrtuje zaprtje izposojevališča Strojnska Reka.

KNJIŽNICA	ODPRTOST V URAH/TEDEN
Koroška osrednja knjižnica	60
enota Kotlje	10
enota Prevalje	20
enota Mežica	20
enota Črna na Koroškem	20
enota Žerjav	1
enota Leše	1
SKUPAJ	132

1.2 Seznam ur dela po mesecih in prazniki v letu 2024

Mesec	Delovniki - dni (ur)	Prazniki - dni (ur)	Skupaj dni	Skupaj ur	Opombe
Januar	21 (168)	2 (16)	23	184	• 1. in 2. januar – novo leto (ponedeljek, torek)
Februar	20 (160)	1 (8)	21	168	• 8. februar – Prešernov dan (četrtek)
Marec	21 (168)	0	21	168	-
April	21 (168)	1 (8)	22	176	• 1. april – velikonočni ponedeljek • 27. april – dan upora proti okupatorju (sobota)
Maj	21 (168)	2 (16)	23	184	• 1., 2. maj – praznik dela (sreda, četrtek)
Junij	19 (152)	1 (8)	20	160	25. junij – dan državnosti (torek)
Julij	23 (184)	0	23	184	• ob sobotah vse knjižnice zaprte
Avgust	21 (168)	1 (8)	22	176	• ob sobotah vse knjižnice zaprte • 15. avgust – Marijino vnebovzetje (četrtek)
September	21 (168)	0	21	168	-
Oktober	22 (176)	1 (8)	23	184	• 31. oktober – dan reformacije (četrtek)
November	20 (160)	1 (8)	21	168	• 1. november – dan spomina na mrtve (petek)
December	20 (160)	2 (16)	22	176	• 25. december – božič (sreda) • 26. december – dan neodvisnosti in enotnosti (četrtek)
SKUPAJ:	250 (2000)	12 (96)	262	2096	V seznam so vpisani samo tisti prazniki, ki pridejo na delovni dan in so knjižnice zaprte. Vir: Računovodja.com

2 Člani

V letu 2024 je naš cilj povečati število članov knjižnice. Ohraniti bomo skušali stare in pridobiti nove uporabnike z zanimivimi storitvami in novimi dejavnostmi. Ciljne skupine ostajajo vse

kategorije članov. Posebno pozornost bomo namenjali uporabnikom, ki jih je težje pridobiti v knjižnico (ranljive ciljne skupine, nezaposleni, starši predšolskih otrok, dolgotrajno bolni).

3 Izposoja gradiva

Uporabnikom omogočamo:

- izposojlo, podaljšanje, vračanje, rezervacije, naročila in informacije v delovnem času knjižnice,
- podaljšanje, rezervacije, naročila in informacije preko telefona v delovnem času knjižnice,
- podaljšanje, rezervacije in naročila preko interneta na portalu COBISS+ in v mobilni aplikaciji mCOBISS (24 ur dnevno),
- izposojlo in uporabo različnih elektronskih virov,
- izposojlo e-bralnika,
- uporabo tabličnih tablic,
- izposojlo lup z osvetlitvijo,
- uporabo elektronske lupe,
- pomoč pri uporabi računalnikov, tablic in drugih naprav,
- oddaljen dostop do podatkovnih zbirk (e-knjižnica),
- vračanje gradiva v katerikoli enoti knjižnice,
- vračanje knjig v zabojnik za vračanje gradiva (24 ur dnevno),
- medknjižnično izposojlo,
- spletni vpis preko spletne strani COBISS,
- spletno plačilo članarine in ostalih terjatev.

3.1 Enote Koroške osrednje knjižnice

Enote Koroške osrednje knjižnice so razdeljene glede na kategorijo krajevne knjižnice, kot določa novi Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS, št. 28/23).

V kategorijo Krajevna knjižnica I (v naseljih z najmanj 2500 prebivalci) spadajo krajevne knjižnice v Črni na Koroškem, Mežici in na Prevaljah; v kategorijo Krajevna knjižnica II (v naseljih z manj kot 2500 prebivalci) pa spada krajevna knjižnica v Kotljah. V letu 2024 bosta odprti izposojevališči Leše in Žerjav. Izposojevališče Strojnska Reka pa se zaradi bližine osrednje enote knjižnice opusti.

3.1.1 Obratovalni čas enot

Organizacijske enote Koroške osrednje knjižnice bodo odprte glede na kategorijo:

- krajevne knjižnice I (Prevalje, Mežica, Črna na Koroškem) 20 ur tedensko;
- krajevna knjižnica II (Kotlje) 10 ur tedensko.

Premični zbirki Žerjav in Leše bosta odprti enkrat tedensko po eno uro.

Knjižnice bodo od 1. julija do 31. avgusta poslovale po poletnem odpiralnem času.

30. aprila in 24. decembra bodo knjižnice odprte do 14. ure.

Knjižnice bodo zaprte ob nedeljah in praznikih ter na silvestrovo, 31. 12.

3.1.2 Članstvo

V vseh enotah Koroške osrednje knjižnice se bomo po najboljših močeh trudili, da pridobimo nove in obdržimo dosedanje člane. Zagotovili bomo kakovostne knjižnične storitve in dejavnosti, hkrati pa bomo izvajali neposredno promocijo knjižnice, na podlagi česar se bomo predstavili čim širšemu številu občanov.

3.1.3 Izposoja v enotah

Storitve izposoje v krajevnih knjižnicah so enakovredne, uporabniki lahko koristijo storitve v vsaki izmed enot, ne glede na to, v kateri enoti so vpisani. Uporabnikom v enotah omogočamo maksimalno kakovost in obseg storitev glede na tehnične zmožnosti in opremo:

- izposojlo, podaljšanje, vračanje, rezervacije, naročila in informacije v delovnem času knjižnice,
- podaljšanje, rezervacije, naročila in informacije preko telefona v delovnem času knjižnice,
- podaljšanje, rezervacije in naročila preko interneta na portalu COBISS+ in v mobilni aplikaciji mCOBISS (24 ur dnevno),
- izposojlo in uporabo različnih elektronskih virov,
- pomoč pri uporabi računalnikov, tablic in drugih naprav,
- oddaljen dostop do podatkovnih zbirk (e-knjižnica),
- vračanje gradiva v katerikoli enoti knjižnice,
- spletni vpis preko spletne strani COBISS,
- spletno plačilo članarine in ostalih terjatev.

3.2 Elektronski viri in oddaljen dostop

Z računalnikov v Koroški osrednji knjižnici in njenih enotah lahko uporabniki dostopajo do elektronskih virov. Do nekaterih lahko člani knjižnice dostopajo na daljavo, torej od doma ali s katerega koli drugega računalnika. Za prijavo potrebujemo številko članske izkaznice in geslo za COBISS+. Povezavo za nastavitev tega gesla član prejme na svoj elektronski naslov.

3.2.1 Izposoja elektronskih knjig (Biblos)

Članom knjižnice omogočamo izposojlo elektronskih knjig preko mobilne aplikacije Biblos2 ali preko spletne strani Biblos. Za izposojlo potrebujemo mobilno napravo, internetno povezavo, aplikacijo Biblos2 ter ustrezne prijavne podatke. Elektronske knjige je možno prebirati preko

računalnika s pomočjo programa Adobe Digital Editions. Internetna povezava je potrebna le ob nameščanju aplikacije ter ob prenosu knjige. Navodila za prijavo dobite na naši spletni strani ali na spletni strani Biblos. Rok izposoje za elektronske knjige je štirinajst dni. Knjiga se po štirinajstih dneh zaklene in ni več dostopna, s tem tudi ni zamudnin. Naenkrat si lahko izposodimo štiri knjige. Možna je tudi predčasna vrnitev knjige.

3.2.2 Izposoja zvočnih knjig (Audibook)

Članom knjižnice omogočamo brezplačno izposojlo zvočnih knjig v slovenskem jeziku. Za izposojlo potrebujemo pametno mobilno napravo, na katero si namestimo aplikacijo Audibook, ter številko članske izkaznice in geslo za COBISS+. Po registraciji v aplikaciji si lahko izposodimo zvočne knjige z vnosom zgoraj omenjenih dostopnih podatkov. Knjige, ki so na voljo za izposojlo članom naše knjižnice, so označene s hišico.

3.2.3 Baza slovenskih filmov

Člani Koroške osrednje knjižnice imajo brezplačen dostop do Baze slovenskih filmov.

Baza slovenskih filmov (BSF) je digitalni arhiv slovenske filmografije, ki vključuje bazo podatkov, slikovna in pisna gradiva o slovenskem filmu in filmskih ustvarjalcih, video in zvočna gradiva. Podatke in filme v BSF ves čas dopolnjujejo in tako bo tudi Koroška osrednja knjižnica v prihodnje dodajala nove filme, ki si jih bodo člani lahko izposojali in gledali na spletu.

BSF je vir dostopnosti za vse tiste dokumentarne ali kratke filme, ki jih ne predvajajo več v kinu, na festivalih ali na televiziji. Cilj projekta je digitalna prenova knjižnične izposoje avdiovizualnih del in večja dostopnost slovenskega filma širšemu občinstvu.

Z BSF je našim članom omogočen dostop do:

- več kot **160** slovenskih filmov, vključno s filmskimi klasikami, kot so *Sreča na vrhovi*, *To so gadi*, *Na svoji zemlji*, *Ne joči Peter* in *Cvetje v jeseni*;
- animiranih filmov, kot so *Prigode princa Ki-ki-do*, *Koyaa*, *Maček Muri*, *Bizgeci* in druga dela mednarodno priznanih slovenskih animatorjev;
- stalne zbirke brezplačnih avdiovizualnih del;
- avdiovizualnih del, ki drugje le redko najdejo pot k občinstvu (alternativna in eksperimentalna produkcija).

Bazo slovenskih filmov ustvarja, vzdržuje in financira Filmoteka, zavod za širjenje filmske kulture, nevladna organizacija.

3.3 Tablični računalniki

V prostorih knjižnice omogočamo uporabo tabličnih računalnikov. Uporabniki jih prevzamejo v izposoji.

3.4 Bralnik

Uporabnikom je za branje elektronskih knjig na Biblosu na razpolago bralnik InkBOOK Prime, ki si ga lahko izposodijo na dom.

3.5 Samopostrežna knjižnica in RFID tehnologija

3.5.1 Knjigomat za vračanje gradiva 24/7

Postavili bomo RFID knjigomat za vračanje gradiva, ki bo na razpolago 24 ur dnevno.

3.5.2 Knjigomat za izposojlo gradiva

V izposojlo bomo umestili RFID knjigomat, na katerem si bodo uporabniki lahko gradivo izposojali sami.

Ob uvedbi RFID tehnologije bomo ustrezno namestili opremo za spremljanje uporabe knjižnice (za štetje obiska).

3.5.3 Polica z rezerviranim gradivom

Rezervirano in pripravljeno gradivo bo na policah v bližini knjigomata, kjer ga bodo uporabniki sami prevzeli in si ga nato izposodili na knjigomatu.

Pripravljeno gradivo bo potrebno prevzeti v dveh dneh po prejemu obvestila.

3.5.4 Seznami novega gradiva v knjižnici

Sproti posodobljeni seznam najboljši iskanega novega gradiva bodo dostopni na tablicah, kjer bodo v COBISS+ že vnešene iskalne fraze (npr. za družbene, kriminalne, biografske in zgodovinske romane). Tablice bodo uporabniki prevzeli v izposoji.

3.5.5 Lokator gradiva

V sodelovanju z IZUM-om bomo pripravili aplikacijo, ki bo uporabnike usmerjala pri iskanju gradiva v prostem pristopu.

4 Storitve in dejavnosti osrednje knjižnice

4.1 Vodení ogledi knjižnice

Strokovna tematska vodenja po osrednji knjižnici in zunanjih enotah nudimo posameznikom in skupinam. So brezplačna in lahko potekajo tudi v angleškem jeziku.

4.2 Informacijsko opismenjevanje in e-knjižnica

Uvajanje v e-knjižnico poteka po dogovoru.

Nadaljevali bomo z načrtnim informacijskim in digitalnim opismenjevanjem, ki obsega:

- uvajanje v COBISS+ (Virtualna knjižnica Slovenije);
- uporaba mCOBISS (Virtualna knjižnica Slovenije na mobilnih napravah);
- uporaba e-knjižnice (domače in tuje elektronske baze);
- uporaba portalov Dobreknjige, dLIB.si, Kamra in Biblos;
- pomoč pri delu z internetom.

4.3 Obveščanje o stanju gradiva

Ponujamo več možnosti obveščanja: preko elektronskih, sms in potisnih obvestil. Član se lahko sam odloči o prejemanju vrste obvestil: o poteku rezervacije, prispelem rezerviranem gradivu, skorajšnjem poteku roka izposoje in pošiljanju opomina, obvestilo o poteku članstva ter splošna obvestila knjižnice.

4.4 Brezžično omrežje

V prostorih osrednje knjižnice omogočamo brezplačen dostop do svetovnega spleta preko brezžičnega omrežja z imenom bralci, kakor tudi preko omrežja LIBROAM in EDUROAM.

Brezžični internet z imenom bralci je na voljo po celotni knjižnici, omrežje LIBROAM/EDUROAM v avli knjižnice.

Za dostop uporabniki potrebujejo svojo mobilno napravo z brezžično povezavo ter ustrezne prijavnne podatke.

Prijavne podatke za omrežje bralci dobijo uporabniki (člani in nečlani) v izposoji; brez prijave je preko tega omrežja možen dostop do spletnih strani knjižnice, COBISS+ in Portal Kamra.

Za omrežje LIBROAM je na napravo uporabnika potrebno prenesti ustrezeni program. Navodila so na spletni strani knjižnice ali na spletni strani IZUM-a. Prijavni podatki za omrežje LIBROAM so naslednji:

- uporabniško ime: SIKRA.nnnnnnn@libroam.si (nnnnnnn – številka članske izkaznice),
- geslo: enako tistemu v »Moja knjižnica« spletni strani COBISS+.

4.5 Profil knjižnice na Facebooku in Instagramu

Na Facebooku in Instagramu Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika objavljamo dogodke naše knjižnice, obveščamo uporabnike o delovanju knjižnice, novitetah ter objavljamo razne zanimivosti.

4.6 Bralna značka za odrasle *Korošci pa bukve beremo*

Projekt promocije branja za odrasle vsako leto uresničujemo v vseh koroških splošnih knjižnicah in v sodelovanju s Slovensko študijsko knjižnico v Celovcu. Bralna značka je prostovoljno gibanje za spodbujanje branja. V sezoni 2023/2024 vstopamo v 14. sezono

branja, pri kateri sodelujejo posamezniki in zaključene bralne skupine. Priporočilni bralni seznam obsega kvalitetne pesmi, zgodbe, poučna besedila, elektronske knjige in besedila, prilagojena lahkemu branju. Ker želimo, da so naši bralci v najboljši bralni kondiciji, jim priporočamo dovolj zahtevna besedila ter pri tem upoštevamo tudi njihove pozitivne povratne informacije, kar nas navdihuje pri izbiri knjig in predvsem pri izvedbi projekta. Branje je izziv razmišljajočemu umu in spodbuja domišljijo.

4.7 Knjižnica na obisku

Brezplačna storitev, ki jo ponujamo ostarelim, bolnim in invalidom. S službenim vozilom jim na dom dostavljamo knjižnično gradivo.

4.8 Storitve za seniorje

Naša knjižnica je del projekta E-učenje in e-izobraževanje seniorjev: sodelovanje patronažnih služb, izobraževalnih zavodov, knjižnic in socialnih centrov. Na brezplačnih delavnicah prostovoljci učijo seniorje (55+) uporabe digitalne tehnologije.

4.9 Storitve za begunce iz Ukrajine

Brezplačno članstvo, Biblos, Audibook

Beguncem iz Ukrajine v knjižnici omogočamo brezplačno članstvo. Lahko si izposodijo knjižnično gradivo, prejmejo tudi geslo za dostop do e-virov (npr. Pressreader – vključuje tudi nekaj naslovov ukrajinskega časopisja), dostopajo pa lahko tudi do e-knjig Biblos in zvočnih knjig Audibook.

Ponujamo literaturo v angleškem, italijanskem, francoskem, španskem, nemškem, pa tudi ruskem, srbskem, hrvaškem in drugih jezikih. Prav tako so na voljo učbeniki za učenje slovenskega jezika, slikanice, zgodbe za mlade, slovarji, učbeniki in veliko drugega knjižničnega gradiva.

Prostor za preživljanje prostega časa

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika je prostor, ki ponuja tako članom kot obiskovalcem možnost za branje, druženje, individualno ali skupinsko učenje. Omogočamo dostop do interneta. Na voljo so računalniki in brezžično omrežje v prostorih knjižnice.

4.10 Objava knjižnih novitet

V letu 2024 bomo knjižne novitete objavljali na spletni strani knjižnice in družbenih omrežjih. Kakovostno literaturo bomo predstavljali na spletnem portalu splošnih knjižnic Dobreknjige.si.

4.11 »Grajski žakli« in »Ta prašne«

Za uporabnike bomo skozi vse leto pripravljali tematske vrečke z zanimivim branjem, imenovane »grajski žakli«.

V poletnih mesecih pod nazivom »Ta prašne« izpostavimo starejše, a še vedno zanimivo leposlovno gradivo iz depoja.

4.12 Marec – dan odprtih vrat knjižnice

Ob obletnici knjižnice bomo skozi dogajanje v knjižnici in razstavo »Skrivno življenje knjižnice« predstavili sicer javnosti neznani obraz knjižnice.

4.13 April – mesec knjige

Aprila bomo novim članom podarili vpisnino in pripravili več prireditev ob mednarodnem dnevu otroških knjig (2. 4.) in mednarodnem dnevu in noči knjig (23. 4.).

Pripravili bomo predstavitev uporabe portala Biblos (elektronske knjige) in aplikacije Audibook (zvočne knjige).

4.14 Teden splošnih knjižnic

Na dan splošnih knjižnic bomo novim članom podarili članarino.

Pripravili bomo delavnico za učinkovito uporabo knjižnice in iskanje gradiva s pomočjo vzajemnega računalniškega kataloga COBISS+ ter aplikacije mCOBISS.

4.15 Svet mehatronike

V naši knjižnici je točka za prevzem revije za avtomatizacijo, robotiko, strojništvo in informatiko Svet mehatronike; na voljo so brezplačni izvodi revije.

4.16 Prevzemno mesto za odvečne knjige

V izposoji Koroške osrednje knjižnice sprejemamo odvečne knjige iz domačih knjižnih zbirk.

4.17 Informacijsko središče lokalne skupnosti

Knjižnica deluje tudi kot informacijska točka in točka za razširjanje obvestil in vabil s širšega območja.

5 Storitve in dejavnosti v enotah

Ob izposoji v enotah na številne načine predstavljamo knjižnično zbirko in spodbujamo bralno kulturo med različnimi skupinami uporabnikov, promoviramo medgeneracijsko branje in s knjižnico in z branjem povezanimi dejavnostmi prispevamo svoj delež k bralni pismenosti prebivalstva.

Med temi dejavnostmi so razstave, vodeni ogledi, bibliopedagoške ure, bralna srečanja, knjižnica na obisku, ure pravljic, bralna značka za odrasle Korošci pa bukve beremo, branje za mlade Bodi kul, beri ful, predšolska bralna značka Petra Nosa, lutkovne in dramske

predstave za najmlajše, ustvarjalne delavnice in uganke meseca, ki jih redno ali po predhodnem dogovoru pripravljamo v vseh enotah.

S prireditvami in dejavnostmi se tudi proaktivno vključujemo v okolje, zato v enotah pripravimo še dodatne dejavnosti, specifične za posamezno enoto. Take okolju prilagojene prireditve so v enotah Prevalje, Mežica, Črna in Kotlje.

5.1 Storitve in dejavnosti v enoti Prevalje

- Mesečne popoldanske ure pravljic (2. četrtek v mesecu ob 17. uri),
- Knjižna paberkovanja,
- mesečna bralna srečanja v Domu starejših na Fari,
- projekt Rastem s knjigo za osnovnošolce,
- Predšolska bralna značka Petra Nosa,
- lutkovna predstava,
- novoletna delavnica,
- uganke meseca,
- bralna značka za odrasle Korošci pa bukve beremo,
- branje za mlade Bodi kul, beri ful,
- razstave,
- po dogovoru: vodeni ogledi, bibliopedagoške ure, bralna srečanja, knjižnica na obisku, dopoldanske ure pravljic, ustvarjalne delavnice, izobraževanje za e-vire, usposabljanje za uporabo knjižnice in knjižničnih sistemov.

5.2 Storitve in dejavnosti v enoti Mežica

- Mesečne popoldanske ure pravljic (3. sredo v mesecu ob 18. uri),
- Tedenska srečanja Vrtec na obisku (ob ponedeljkih, ob 11. uri oz. po dogovoru z vrtcem/OŠ),
- Knjižnica na obisku (individualno),
- Predšolska bralna značka Petra Nosa,
- lutkovna predstava,
- novoletna delavnica
- uganke meseca,
- bralna značka za odrasle Korošci pa bukve beremo,
- branje za mlade Bodi kul, beri ful,
- razstave,
- po dogovoru: vodeni ogledi, bibliopedagoške ure, bralna srečanja, knjižnica na obisku, dopoldanske ure pravljic, ustvarjalne delavnice, izobraževanje za e-vire, usposabljanje za uporabo knjižnice in knjižničnih sistemov.

5.3 Storitve in dejavnosti v enoti Črna na Koroškem

- Mesečne popoldanske ure pravljic (4. torek v mesecu ob 18. uri),
- Mesečna bralna srečanja s CUDV (ob torek, ob 11. uri oz. po dogovoru s CUDV/OŠ/vrtcem),
- mesečna ura pravljic z vrtcem in osnovno šolo,
- Predšolska bralna značka Petra Nosa,
- Knjižnica na obisku (individualno),
- lutkovna predstava,
- novoletna delavnica,
- uganka meseca,
- bralna značka za odrasle Korošci pa bukve beremo,
- branje za mlade Bodi kul, beri ful,
- razstave,
- po dogovoru: vodeni ogledi, bibliopedagoške ure, bralna srečanja, knjižnica na obisku, dopoldanske ure pravljic, ustvarjalne delavnice, izobraževanje za e-vire, usposabljanje za uporabo knjižnice in knjižničnih sistemov.

5.4 Storitve in dejavnosti v enoti Kotlje

- Mesečne popoldanske ure pravljic (1. ponedeljek v mesecu ob 17. uri),
- Tedenska srečanja Vrtec na obisku (ob sredah, ob 11. uri oz. po dogovoru z vrtcem/OŠ),
- Knjižnica na obisku (individualno),
- Predšolska bralna značka Petra Nosa,
- lutkovna predstava,
- novoletna delavnica,
- uganka meseca,
- bralna značka za odrasle Korošci pa bukve beremo,
- branje za mlade Bodi kul, beri ful,
- razstave,
- po dogovoru: vodeni ogledi, bibliopedagoške ure, bralna srečanja, knjižnica na obisku, dopoldanske ure pravljic, ustvarjalne delavnice, izobraževanje za e-vire, usposabljanje za uporabo knjižnice in knjižničnih sistemov.

5.5 Storitve in dejavnosti v premičnih zbirkah Žerjav in Leše

- Predšolska bralna značka Petra Nosa,
- uganka meseca,
- bralna značka za odrasle Korošci pa bukve beremo,
- branje za mlade Bodi kul, beri ful,
- razstave,

po dogovoru: vodeni ogledi, bibliopedagoške ure, bralna srečanja, knjižnica na obisku, dopoldanske ure pravljic.

6 Prostori za uporabnike

6.1 Študijska in referenčna čitalnica

Obe čitalnici sta intimnejša, umirjena prostora, na razpolago sta za študij, pregled čitalniškega gradiva ali za delo zaključenih skupin. Občasno v njih potekajo neformalna izobraževanja.

6.2 E-knjižnica

Uporabnikom so na voljo štiri računalniška mesta. Dokumente si lahko tudi natisnejo.

Med gradivom so uporabnikom namenjena 3 računalniška mesta za iskanje gradiva po COBISS+.

6.3 Predverje knjižnice

Uporabnikom omogočamo 24-urno vračilo gradiva v zabojnik, nameščen v predverju. Prav tako si lahko v tem prostoru 24 ur dnevno ogledajo informacijski zaslon s prikazom dragocenosti, ki jih hranimo.

6.4 Mladinska soba kot multifunkcijski prostor

Prostor, v katerem je bila včasih e-knjižnica, nameravamo preurediti v sobo za mlade, ki bo hkrati služila tudi kot multifunkcijski prostor za predavanja oz. druge edukativne namene. Namenjena bo starostni skupini od 14 do 18 let.

6.5 Stripoteka

Naša posebna zbirka Stripoteka za celotno območje Koroške povezuje generacije otrok, mladine in odraslih. V njej bodo v letu 2024 na ogled novitete iz zbirke, pripravili pa bomo tudi srečanje s stripovskim ustvarjalcem in razstavo stripovskega natečaja.

6.6 Berem zlahka (posebna zbirka za ranljive ciljne skupine)

V Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika je na voljo zbirka gradiva, poimenovana BEREM ZLAHKA, namenjena uporabnikom ranljivejših ciljnih skupin. V KOKR želimo vsem našim uporabnikom omogočiti enakovreden dostop do branja. Vsi bralci in bralke imajo pravico dostopa do knjižničnega gradiva in informacij in zaradi različnih zmožnosti tudi do prilagojenih prostorov znotraj knjižnice. Gradivo je urejeno na dostopen način po različnih sklopih bralnih posebnosti. Zbirka zajema leposlovno gradivo z večjim tiskom, knjige, pisane v brajici, dislektikom prijazno branje, knjige v znakovnem jeziku, zvočne knjige in gradivo, ki sodi v kategorijo lahkega branja. Lahko branje je namenjeno vsem, ki stalno potrebujejo lahko berljive informacije in publikacije, kot tudi tistim, ki imajo slabše razvite veščine branja ali se

še spoznavajo z novim jezikom. S tem omogočamo dostopnost branja različnim zahtevam bralcev in širimo dostopnost različnih informacij. Gradivo je opremljeno s slikovnimi oznakami, piktogrami.

V okviru zbirke so uporabnikom na voljo:

- lupe za branje (lupe z osvetlitvijo za lažje branje, namenjene slabovidnim),
- elektronska lupa,
- bralna očala,
- bralna ravnila (omogočajo lažje branje in prehajanje iz vrstice v vrstico),
- računalnik, slušalke.

6.7 Koroški kotiček

Ponujamo promocijsko gradivo o krajih slovenske in avstrijske Koroške, ki so ga prispevali turistično-informacijski centri na Koroškem.

6.8 Grajska časopisna kavarna Eleonora

Aktualno dnevno časopisje in revije so uporabnikom na voljo v časopisni kavarni (časopisna čitalnica, združena s kavarno), kjer lahko uporabljajo tudi brezžično omrežje ali se le prijetno družijo.

6.9 Poletna bralnica na prostem

V poletnih mesecih bomo organizirali bralnico na prostem, t. i. »Poletno čitalnico«. Bralcem bodo na voljo brezplačni izvodi odpisanih in podarjenih knjig in revij.

6.10 Dojenju prijazen kotiček

Pridružili smo se organizacijam Unicef, Nacionalnemu odboru za spodbujanje dojenja, Nacionalnemu programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje, Ministrstvu za zdravje Republike Slovenije, Občini Ravne na Koroškem, Nacionalnemu inštitutu za javno zdravje in v prostorih naše knjižnice vzpostavili kotiček za dojenje. Na razpolago imamo tudi dve previjalni mizi (v Grajski časopisni kavarni ELeonora in na Oddelku za otroke in mladino).

7 Proaktivna knjižnica

7.1 Dostop za gibalno ovirane

Invalidom omogočamo nivojski dostop do gradiva: vhod je v pritličju, v nadstropje in klet pa vodi dvigalo. Posamezni trakti so v istem nadstropju povezani s klančinami ali pa je na voljo premična klančina.

7.2 Oznake na gradivu

Gradivo je opremljeno z različnimi piktogrami: v zbirki Berem zlahka in na knjigah s seznama bralne značke za odrasle (Korošci pa bukve beremo), s piktogrami so opremljeni tudi t. i. »grajski žakli«.

7.3 Usmerjevalne table

Pripravili bomo usmerjevalne table in napise za jasno označitev knjižnice ter njenih prostorov in vsebin.

7.4 Zloženka

Natisnili bomo zloženko s tlorisi knjižnice in osnovnimi informacijami za uporabnike.

7.5 Informativni zaslon

V prostore izposoje bomo namestili zaslon, na katerem bodo informacije, obvestila uporabnikom in vabila na prireditve oziroma dejavnosti knjižnice.

7.6 Analiza lokalne skupnosti

Za optimalno načrtovanje delovanja knjižnice bomo opravili analizo lokalne skupnosti in ji prilagodili svojo dejavnost.

7.7 Sodelovanje z uporabniki

Na spletni strani knjižnice lahko uporabniki izrazijo mnenja, podporo in kritiko v rubriki z naslovom Predlogi in pripombe.

7.8 Sodelovanje z zavodi, društvi, ustanovami in s podjetji

Zavodi, društva, podjetja in druge ustanove, s katerimi sodelujemo v ožjem in širšem okolju, so:

- A.L.P. Peca d. o. o.;
- Center za spodbujanje bralne pismenosti;
- Center za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem;
- domovi starejših;
- CVIU Velenje;
- Društvo Altra;
- Društvo invalidov Mežiške doline;
- Društvo upokojencev Ravne na Koroškem;
- Glasbena šola Ravne na Koroškem;
- Integra inštitut;
- knjižnice koroškega območja s Slovensko študijsko knjižnico Celovec;
- Koroški medgeneracijski center;
- Koroški pokrajinski muzej;

- Koroški radio Slovenj Gradec;
- Koroško filatelistično društvo;
- kulturna društva (Slavistično društvo Koroške, Kulturno društvo koroških likovnikov, Kulturno društvo literatov Mežiške doline);
- Ljudska univerza Ravne (LURA);
- MOCIS Slovenj Gradec;
- osrednje območne knjižnice in druge slovenske splošne knjižnice;
- Ozara, pisarna Ravne na Koroškem;
- Smeri izobraževanje, svetovanje in razvoj d.o.o.;
- turističnoinformacijski centri Koroške;
- vrtci, osnovne in srednje šole Mežiške doline;
- Zavod Risa;
- Zavod za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti;
- Združenje slovenskih splošnih knjižnic;
- Zveza Sožitje.

Sodelujočim nudimo pomoč z izposojlo gradiva, bibliopedagoškim in svetovalnim delom. Usposabljammo jih za uporabo knjižnice in digitalnih tehnologij. Omogočamo jim prostor za izvedbo razstav, delavnic, srečanj, sestankov in drugih dogodkov. Z njimi sodelujemo tudi v okviru raznih projektov (predšolska bralna značka, bralna značka za mladino, bralna značka za odrasle, teden vseživljenjskega učenja).

8 Sodelovanje v nacionalnih projektih

8.1 Dobreknjige.si

Sodelujemo v uredniškem odboru portala dobreknjige.si in ga dopolnjujemo z lastnimi vnosi.

8.2 Knjiznice.si

Sodelujemo v uredniškem odboru portala knjiznice.si, v pripravi je prevod spletne strani v angleščino in posodobitev vsebin.

8.3 Center za bralno pismenost

Sodelujemo v delovni skupini Centra za bralno pismenost Mariborske knjižnice v okviru delovanja osrednjih območnih knjižnic.

8.4 Projekt Rastem s knjigo

Sodelujemo v nacionalnem projektu Rastem s knjigo, s katerim poskušamo v knjižnice pritegniti učence 7. razredov osnovnih šol in dijake prvih letnikov.

8.5 Nacionalni mesec skupnega branja

S plakatno komunikacijsko akcijo Beremo skupaj in z akcijami medgeneracijskega branja sodelujemo v nacionalnem mesecu skupnega branja.

8.6 Noč knjige

23. aprila, ob svetovnem dnevu knjige, se z različnimi dejavnostmi in prireditvami redno pridružimo nacionalnemu projektu Noč knjige.

Poudarek je na našem tradicionalnem dogodku za otroke, poimenovanem Noč v knjižnici.

8.7 Zveza bibliotekarskih društev Slovenije

Društvo bibliotekarjev Koroške, s sedežem v Koroški osrednji knjižnici, je redni član Zveze bibliotekarskih društev Slovenije. Predsednica društva sodeluje v upravnem odboru Zveze bibliotekarskih društev Slovenije, kjer se udeležuje sej v živo in preko spleta. Skupaj z delegati sodeluje tudi na občnem zboru Zveze in na ta način soustvarja delo Zveze.

Društvo bibliotekarjev Koroške je prostovoljno, samostojno, strokovno združenje knjižničarskih delavcev koroške regije, kjer smo se zaposleni v knjižnicah povezali z namenom druženja, izmenjave izkušenj in strokovnih informacij s področja knjižničarstva.

9 Prireditve, razstave in druge dejavnosti za odrasle

Zakon o knjižničarstvu (2015) v 16. členu določa, da poleg pridobivanja, hranjenja in izposoje knjižničnega gradiva ter informacijskega opismenjevanja uporabnikov knjižnica organizira in izvaja vseživljenjsko izobraževanje ter kulturne in kulturno-izobraževalne prireditve. Splošne knjižnice izvajajo tudi domoznanstvo, razvijajo bralno kulturo in različne oblike pismenosti, v program vključujejo dejavnosti in prireditve za skupine s posebnimi potrebami.

Knjižnica si prizadeva, da je tudi središče za sproščeno medsebojno izmenjavo mnenj, izkušenj, kakovostnih kulturnih doživetij, prostor, v katerem obiskovalci aktivno preživljajo prosti čas. Vsaka prireditev je edinstvena, vnaprej zamišljena, načrtovana, organizirana in skrbno izpeljana aktivnost, sestavljena iz niza dogodkov.

Koroška osrednja knjižnica bo v letu 2024 stremela k zadovoljevanju potreb širokega kroga različnih ciljnih skupin in skladno s finančnimi, prostorskimi (tudi glede na razpoložljiva sredstva, opremo, inventar), kadrovskimi zmogljivostmi organizirala in izvedla kakovosten delovni program za prireditve. Prioriteta so prireditve, s katerimi bo knjižnica promovirala uporabo knjižnične zbirke, prostorov ali storitev ter z raznovrstno ponudbo bogatila kulturni hram in ponosno ohranjala kulturno, informacijsko, izobraževalno, razvedrilno, družbeno aktivno vlogo v lokalni skupnosti. Tudi v prihodnje bo sodelovala z drugimi organizacijami,

društvi in posamezniki ter opravičila status središča kulturnega dogajanja na lokalni, regionalni in nacionalni ravni.

9.1 Oblikovanje programa prireditvev in promocija

Koroška osrednja knjižnica poskuša pri osnovnih usmeritvah čim bolj upoštevati aktivno vlogo knjižnice v lokalnem okolju (poslanstvo knjižnice se konkretizira glede na potrebe lokalne skupnosti), strokovne okvirje ter organizirati prireditve za različne ciljne skupine uporabnikov knjižnice. Knjižnica ima jasno opredeljene prireditvene vrednote, ki jih prepoznamo v delovanju celotnega kolektiva.

Pri izvajanju programa za prireditveno dejavnost sledi smernicam prireditvev, usklajuje prireditve za vse knjižnice v mreži, koordinira terminske in vsebinske načrte ter upošteva protokol izvedbe prireditvev.

Udeležba na prireditvah, razstavah in dejavnostih je brezplačna. Delovni program se načrtuje dolgoročno, letno in mesečno. Pri načrtovanju se upošteva poslanstvo knjižnice, ovrednoti cilje in predvidi finančni okvir. Sodelavci so vsi posamezniki, ki s svojim delom prispevajo k uresničitvi prireditve. Uspeh je odvisen od predanosti delu.

Pri beri prireditvev se marsikdaj intuitivno, na podlagi opazovanja na prireditvah in neformalnega stika z udeleženci, vrednoti izbiro, kakovost in izvedbo prireditvev ter to upošteva pri nadaljnjih korakih. Vrednoti se, kaj knjižnica dela dobro in kaj bi še lahko izboljšala. Dobrodošlo je, da se tudi pri neobiskovalcih pridobiva informacije, zakaj prireditvev ne obiskujejo ter kaj bi jih pritegnilo k obisku.

Vrste prireditvev:

- po vsebini/tematiki: strokovno predavanje; delavnica; literarni večer; potopis; koncert; filmska ali gledališka predstava; razstava; predavanje za firbčne (prakse za duhovno in osebno rast; astrologija; alternativne metode zdravljenja ...) itd.;
- po velikosti oziroma pomenu: število obiskovalcev, pomen za lokalno ali širše okolje;
- glede na ciljno skupino: otroci, mladi, odrasli, posebne skupine uporabnikov.

Kriteriji kakovosti za posamezno prireditvev:

- reference avtorja;
- prepoznavnost izvajalca v javnosti, npr. prejemniki nagrad ipd.;
- kakovost (umetniška vrednost vsebine; originalnost, npr. knjižnega dela);
- priložnost dajemo domačinom;
- izvirnost;
- ustreznost teme glede na cilje programa;
- pričakovan obisk;
- tradicija (prireditvev se ponavlja skozi daljše obdobje);

 pričakovani medijski odzivi in kritike ipd.

Širšo javnost o vseh prireditvah in knjižničnih aktivnostih obveščamo v mesečnem napovedniku knjižnice (poskrbimo za privlačnost opisa prireditve), na družbenih omrežjih (Facebook in Instagram profil knjižnice) in spletni strani knjižnice pod razdelkom Dogodki. Kratko besedilo za napovednik prireditev je treba oddati do 10. v mesecu za naslednji mesec.

Napovednik in vabila na prireditve knjižnica pošilja na dom (imamo okrog 200 naslovnikov), kdor želi, prejme napovednik v ustrezni obliki po e-pošti. Prireditve in druge aktivnosti so objavljene na oglasnih deskah v prostorih knjižnice in njenih enotah ter na oglasnih deskah v lokalni skupnosti, poskrbljeno je, da vabila dosežejo lokalne medije. Vse prireditve, ki jih prireja knjižnica, so zelo pomembne za predstavitev širše knjižnične dejavnosti.

Za kulturni utrip knjižnice je pomembno, da ostaja aktualna in se aktivno spoprijema z izzivi, ki jih prinaša čas. Inovativnost ohranja ob združevanju tradicionalnih in modernih pristopov. Javne knjižnične prireditve so večje ali manjše; so za različne ciljne skupine; različnih formatov itd. Tudi v prihodnje bo v programu prostor za simbolična praznovanja, kot so svetovni dan poezije, noč knjige, teden otroka, teden slovenskih splošnih knjižnic, Ta veseli dan kulture, sodelovanja na tradicionalnih Ravenskih in Kuharjevih dnevih itd. Vrata bodo odprta tudi za novitete in nova sodelovanja. Knjižnica se bo še naprej trudila, da bodo prireditve zadovoljevale želje in pričakovanja obiskovalcev ter da jim bo njihovo dogajanje ostalo v čim lepšem in trajnem spominu.

Tradicionalni projekti Koroške osrednje knjižnice so: bralna značka za odrasle Korošci pa bukve beremo, Knjižna paberkovanja, Festival ČIČI – zmeraj prinesi si koco!, branje za mlade Bodi kul, beri ful itd.

9.1.1 Bralna značka za odrasle Korošci pa bukve beremo

Korošci pa bukve beremo je projekt koroških splošnih knjižnic in Slovenske študijske knjižnice v Celovcu. V sezoni 2023/2024 vstopamo v 16. sezono branja. Za bralno značko Korošci pa bukve beremo berejo posamezniki in zaključene bralne skupine. Priporočilni bralni seznam obsega kakovostne pesmi, zgodbe, poučna besedila, besedila, prilagojena lahkemu branju, in elektronske knjige. Bralna značka je prostovoljno gibanje za spodbujanje branja. Knjižnica želi, da so bralci v najboljši bralni kondiciji, zato jim priporoča dovolj zahtevna besedila ter pri tem upošteva njihove pozitivne povratne informacije. Branje je izziv razmišljajočemu umu ter živahno spodbuja domišljijo.

9.1.2 Knjižna paberkovanja

Knjižna paberkovanja potekajo že od leta 2009. Paberkovati pomeni priložnostno, nesistematsko zbirati. Knjižničarke med novimi knjigami naberejo »šopek« in ga predstavijo zvestim uporabnikom. Srečanja potekajo od novembra do maja, predvidoma vsak tretji torek

na Prevaljah, vsak tretji četrtek pa na Ravnah. Namen predstavitev knjig je, da se uporabniki bolje znajdejo v bogati ponudbi na trgu in glede na svoje zanimanje izbirajo knjige, ki jih pokličejo. Tudi v letu 2024 bo knjižnica poskrbela, da se bodo obiskovalci v družbi ljubiteljc knjig počutili toplo in sprejeto ter da se jim bodo v glavi porajale nove ideje, v srcu pa mir.

9.1.3 Festival ČIČI – zmeraj prinesi si koco! in knjižne olimpijske igre (KOI)

Junij je čas, ko knjige prilezejo na plano in knjižnica slovesno odpre Poletno čitalnico pod magnolijo ter širi bralno kulturo pod krošnje dreves Grajskega parka. Za vedoželjne in kulturoljubce vseh generacij bo knjižnica tudi v letu 2024 pripravila pester kulturno-izobraževalni program z dobro mero zabave. Prvi festivalski dan, v četrtek popoldan, bodo obiskovalci na Modrovanju pod lipo prisluhnili zanimivim gostom, ki bodo razpravljali o perečih družbenih temah, ekologiji, varstvu narave. Istočasno bodo v 'galeriji' Grajskega parka, na drevesnih deblih, na ogled fotografije na izbrano temo.

V petek bo prireditev za otroke: pripovedovanje pravljic in ustvarjalnice za najmlajše ter Iskanje knjižnega zaklada za osnovnošolce. Popoldne bodo oživele Knjižne olimpijske igre (KOI 2023). Večer se bo tradicionalno zaključil s pripovedjo in glasbo.

9.1.4 Pravljični večeri za odrasle

Pravljični večeri za odrasle potekajo v organizaciji Mariborske knjižnice in v sodelovanju s partnerskimi knjižnicami, med katerimi je tudi Koroška osrednja knjižnica. Pred vrati je 15. sezona pripovedovalskega projekta.

9.1.5 Za firbčne

Pod rubriko Za firbčne spadajo brezplačne ustvarjalne delavnice, tečaji za odrasle in druga čud-o-vita predavanja za vse radovedneže.

9.1.6 Obrazi kulture

Priložnostno bodo izvedene predstavitve/pogovori z avtorji domačini ob njihovih jubilejih ali pomembnih ustvarjalnih mejnikih.

9.1.7 Humanistični pogovori

Pogovori s humanistično noto so združeni pod imenom Filovizija in potekajo v sodelovanju z Gimnazijo Ravne na Koroškem in s Kompleksom. To so srečanja z gosti, ki razpravljajo o aktualnih družbenih temah. Cilj cikla javnih predavanj je uveljavljanje življenja javnega uma in kritične misli oziroma učenje življenja v skupnosti. Kritično misliti pri Filoviziji pomeni opaziti, kar vsak dan gledamo, oziroma pridobiti si vpogled v vsakdanjo, spontano ideologijo in v razmerja moči v družbi. To se doseže z razpravami, ki sledijo predavanjem. V razpravah bodo sodelovali dijaki, ki razmišljajo o svojem položaju v družbi, preizkušajo odnose z vrstniki in

drugimi razpravljavci. Pri tem se soočajo z lastno spontano ideologijo, z družbeno posredovanostjo in vpetostjo v mline interesov, ki so večini (tudi odraslim) neprosojni.

9.1.8 Pod krošnjo magnolije

Na Grajskem vrtu sobivata magnolija in Grajska časopisna kavarna Eleonora. To je prostor pred knjižnico, ki se lepo vključuje v celotno grajsko poslopje. Kliče po druženju in združevanju prireditvene in gostinske ponudbe. Na literarno-glasbenih večerih se bodo gostje predstavili skozi različne prigode, izkustva, pripovedi ter podali širino poznavanja kulturne raznolikosti pri nas in širom Slovenije.

9.1.9 Razstave

- Likovne razstave
- Tematske razstave
- Priložnostne razstave
- Razstavniki v avli knjižnice, v Stripoteki in med gradivom

9.1.10 Druge prireditve v prostorih knjižnice

Prostore (razstavišče, dvorano, čitalnice, prostor med gradivom, avlo v izposoji, e-knjižnico, grajsko klet) bomo odstopili za razne prireditve in dejavnosti.

VII Oddelek za otroke in mladino

1 Dejavnosti za otroke in mladino

Načrtovane dejavnosti v Pionirski knjižnici Leopolda Suhodolčana in v enotah KOKR:

- ✦ pravljичne ure z ustvarjalnimi delavnicami – vsako sredo ob 17. uri;
- ✦ lutkovne in dramske predstave – predvidoma ob sredah ob 17. uri;
- ✦ večje tematske razstave za otroke in mladino;
- ✦ priložnostna srečanja s pisatelji, pesniki, ilustratorji;
- ✦ bibliopedagoške ure in vodeni ogledi za šole in vrtce – po dogovoru;
- ✦ prvošolci na obisku – prvošolce seznanim s knjižnico in jih povabimo k vpisu;
- ✦ dopoldanske ure pravljic z ustvarjalnimi delavnicami po dogovoru s šolami, vrtci in drugimi zavodi;
- ✦ popoldanske ure pravljic v enotah (po dogovoru);
- ✦ dopoldanske ure pravljic v enotah – po dogovoru z vrtci in šolami;
- ✦ pravljice na obisku – predvsem v enotah, kjer prostori niso primerni za ure pravljic, gremo s pravljico na obisk tudi v vrtec ali šolo;
- ✦ projekt Predšolska bralna značka Petra Nosa po dogovoru z vrtci (obisk vrtca v knjižnici, ure pravljic v krajevni enoti knjižnice ali v vrtcu);
- ✦ mesečna knjižna uganka;
- ✦ priložnostne ustvarjalnice in raziskovalne delavnice;
- ✦ sodelovanje pri projektu Rastem s knjigo 1;
- ✦ sodelovanje pri projektu Rastem s knjigo 2;
- ✦ izobraževanje mladih za uporabo e-virov;
- ✦ projekt za mlade Bodi kul, beri ful;
- ✦ akcija poletnega branja Poletnice;
- ✦ kovčki presenečenja;
- ✦ grajski žaklčki;
- ✦ program družinske pismenosti DRUŽI NAS branje.

2 Kratek opis dejavnosti

2.1 Pravljичne ure z ustvarjalnimi delavnicami

Izberemo in pripravimo jih skladno s pomembnimi dogodki, obletnicami, prazniki, letnimi časi ... za otroke od 4. do 10. leta.

Oddelek za otroke
in mladino -
Pionirska
knjižnica
Leopolda
Suhodolčana

2.2 Otroške lutkovne in dramske predstave

Prirejamo ob pomembnih datumih (kulturnih dnevih, dnevih splošnih knjižnic ipd.) in praznikih, kot popestritev bibliopedagoške dejavnosti.

2.3 Večje tematske razstave za otroke in mladino

Pripravljamo ob jubilejih otroških in mladinskih pisateljev, pesnikov, ilustratorjev, ob pomembnejših slovenskih in svetovnih tematskih dnevih in praznikih, ob obletnicah knjižnih založb, zbirk, nagrad in podobno.

2.4 Priložnostna srečanja s pisatelji, pesniki, ilustratorji

So nagrada za različne oblike sodelovanja otrok in mladih v knjižnični bibliopedagoški dejavnosti. Pripravimo jih enkrat ali dvakrat letno.

2.5 Bibliopedagoške ure in vodeni ogledi

Po dogovoru s šolami in vrtci nudimo strokovno vodenje po knjižnici (za vrtce po Oddelku za otroke in mladino) in uvajanje v knjižnično-informacijska znanja, COBISS+, internet.

2.6 Prvošolci na obisku

Z osnovnimi šolami in vrtci sodelujemo pri uvajanju prvošolcev v knjižnico. Septembra jim pošljemo vabilo k obisku knjižnice in dodamo vpisnico za vse, ki bi želeli postati člani, ob obisku pa jim knjižnico primerno predstavimo.

2.7 Dopoldanske ure pravljic

Po dogovoru z vrtci, osnovnimi šolami in drugimi zavodi potekajo v Oddelku za otroke in mladino in v vseh naših enotah.

2.8 Pravlјice na obisku

Pravljіčne ure pripravljamo tudi v vrtcih ali šolah, kjer si to želijo, predvsem pa tam, kjer knjižnični prostori za to niso primerni (dovolj veliki za skupine, ustrezno opremljeni ...).

2.9 Predšolska bralna značka Petra Nosa

Sodelovanje z vrtci Mežiške doline pri čim kakovostnejši knjižni in knjižnični vzgoji otrok, privzganju dobrega odnosa do knjige in branja; spodbujanje staršev k sodelovanju, k obiskom knjižnice. Od oktobra do konca aprila pri projektu Predšolska bralna značka Petra Nosa:

- pripravimo priporočilni seznam za predšolske otroke in ga posredujemo vrtcem;
- predšolski otroci obnovijo ali ilustrirajo vsebino 4 knjig (slikanice, basni, pravljice ali pesmice ipd.);
- pripravimo ure pravljic v knjižnici ali vrtcu po dogovoru;

- izven delovnega časa (po dogovoru) odpremo krajevne enote in Oddelek za otroke in mladino na Ravnah za skupine otrok iz vrtcev in jim tudi omogočimo izposojajo knjig - načeloma je dogovor z istim vrtcem na določen dan v mesecu (cca. 4-krat letno);
- vzgojiteljice prevzamejo vodenje evidenc in seznanitev staršev z namenom in potekom projekta;
- konec leta po dogovoru pripravimo razstavo otroških likovnih izdelkov – ekspresij po prebranem oz. poslušanem;
- konec leta otroke povabimo na zaključno prireditev (lutke ipd.) s podelitvijo priznanj.

2.10 Knjižna uganka

Namenjena otrokom od 1. do 5. razreda osnovne šole. Pripravimo jo 10-krat letno in izžrebance iz vsake enote nagradimo s knjigo (skupaj podelimo 60 knjižnih nagrad).

2.11 Ustvarjalnice

Priložnostne ustvarjalnice pripravimo tako, da z njimi spodbujamo kreativnost, uporabo knjižnice in knjižničnega gradiva ter promoviramo knjižnico kot prostor druženja. Namenjene so otrokom in mladim.

2.12 Raziskovalne delavnice

Namenjene so mladim od 10. do 15. leta. Povabimo jih k zanimivemu raziskovanju, predvsem domoznanskega področja, s pomočjo knjižničnega gradiva in interneta.

2.13 Rastem s knjigo

»Rastem s knjigo 1: slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu sedmošolcu« in »Rastem s knjigo 2: slovensko mladinsko leposlovno delo vsakemu dijaku prvega letnika« sta projekta Ministrstva za kulturo, Ministrstva za šolstvo in šport, Zveze splošnih knjižnic in Javne agencije za knjigo RS. Koroško osrednjo knjižnico obiščejo sedmošolci OŠ Mežiške doline in dijaki prvih letnikov srednjih šol Mežiške doline. Knjižnica jim v okviru obiskov ponuja predstavitev knjižnice, knjižnično-informacijsko opismenjevanje, motivacijo za branje leposlovja in jim podari na javnem razpisu izbrano izvirno mladinsko leposlovno delo. Projekta sta del sistematične podpore razvoju bralne kulture na različnih starostnih stopnjah. Obiski sedmošolcev in dijakov prvih letnikov potekajo po dogovoru.

2.14 Izobraževanje mladih za uporabo e-virov

Knjižnica svojim uporabnikom omogoča dostop do številnih elektronskih virov z milijoni enot znanstvenih in strokovnih revij ter člankov in e-knjig. Glavni cilj izobraževanja je, da bi mladi te elektronske vire znali uporabiti in se tako v poplavi podatkov lažje znašli.

2.15 Akcija poletnega branja Poletnice

Projekt promocije prostočasnega branja, namenjen mladim med 7. in 14. letom. Med poletnimi počitnicami namenijo vsak dan vsaj pol ure časa za branje, na letak s prijavnico, ki ga dobijo v vseh enotah Koroške osrednje knjižnice, napišejo seznam prebranega in ga oddajo v knjižnici. V septembru organiziramo zaključno prireditev s podelitvijo nagrad za najboljše bralce.

2.16 Projekt za mlade Bodi kul, beri ful

S projektom želimo promovirati branje, spodbujati bralno motivacijo, seznaniti mlade s kakovostno literaturo in vzgajati bralce za vse življenje. Potekal bo od novembra 2023 do aprila 2024. Slavnostno se bo zaključil ob svetovnem dnevu knjige in avtorskih pravic s sklepno prireditvijo ter podelitvijo priznanj. Vsak udeleženec dobi ob koncu še simbolično darilce. Mladostniki, stari od 13. do 18. let, bodo prebrali najmanj tri knjige s priporočenega seznama, izpolnili zgibanko, jo oddali šolskim knjižničarjem ali v Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika in njenih enotah.

2.17 Kovčki presenečenja

Najmlajše bralce čakajo knjižna presenečenja v devetih igralnih kovčkih s podobami pikapolonice, tigra, gasilskega avta, čebelice, miške, mačke, dinozavra, pirata in rakete.

Ti vsebujejo tematsko zanimive knjige, primerne za otroke med 3. in 9. letom. Izposodijo si jih lahko za tri tedne. Vsebino v kovčkih prilagodimo glede na potrebe bralcev (za različne starostne skupine v vrtcu; posebna tema ...).

2.18 Grajski »žaklčki«

Za poletno branje pripravimo izbor mladinskega in otroškega gradiva v Oddelku za otroke in mladino oz. Pionirski knjižnici Leopolda Suhodolčana in enotah. Gradivo v grajskih žaklčkih je pospremljeno z majhnimi presenečenji.

2.19 Program družinske pismenosti DRUŽI NAs branje

Vabilo v program je brošura s pristopnico in kuponi za prebrano gradivo. Cilj programa je predstaviti mladim družinam pomen branja za otroke, družino in stopnjo pismenosti ter poznavanje knjižnice, knjižničnih storitev in dejavnosti.

Program: 4 družinska srečanja, skupno branje doma, obisk pravljinih ur, knjižničnih prireditev in delavnic; darilo dobrodošlice vsaki družini – beležka s seznamom in kuponi ter pisalo; na koncu nagrada sodelujočim.

2.20 Noč v knjižnici

Ob svetovnem dnevu knjige, 23. aprila, poteka vsakoletni mednarodni dogodek »Noč knjige«, pri katerem sodelujemo tudi knjižnice. Mladim predstavljamo knjižnico kot prostor za preživljanje prostega časa in tudi kot prostor najrazličnejših znanj. Za otroke, stare med 7 in 13 let, bomo pripravili zanimiv večerni program z delavnicami, igrami in branjem knjig. Po prespani noči v knjižnici sledi zajtrk ter odhod domov.

2.21 Mladinska soba

Mladinska soba je prostor, kjer lahko mladi berejo, se učijo in družijo ob družabnih igrah. V sobo bi želeli dodati ustrezno računalniško opremo, zvočnike, projektor, platno in 3D tiskalnik ali 3D pisala.

3 Stripoteka

Dopolnjevanje stripov v posebni zbirki za celotno območje Koroške pomeni povezovanje generacij otrok, mladine ter odraslih.

Pripravili bomo stripovsko delavnico.

Razpisali bomo stripovski natečaj za najboljši osnovnošolski/srednješolski strip. Ob zaključku natečaja bomo sodelujoče povabili na srečanje z ustvarjalci na področju stripa, najboljšim pa podelili tudi nagrade.

Pripravili bomo večje razstave, od tega eno kot razstavo stripovskega natečaja, in več manjših – priložnostnih razstav.

VIII Kompetenčni center za lahko branje

Lahko branje je proces in metoda komunikacije, ki pospešuje razvoj pismenosti ter ob socialnih in psiholoških pristopih v okolje vključuje osebe s težavami branja in pisanja.

Ranljive ciljne skupine potrebujejo lahko branje, saj so le z njim dostopnimi in razumljivimi informacijami aktivno vključene v različna področja družbenega življenja. Tako lažje komunicirajo z okoljem, olajšano je tudi njihovo zadovoljevanje potreb in uresničevanje pravic. Kot kompetenčni center (KC) za lahko branje sodelujemo pri uresničevanju temeljnih vrednot EU o dostojanstvu, avtonomnosti, enakosti in vključenosti ljudi s posebnimi potrebami.

Skrbimo za poglobljeno poznavanje in razvoj lahkega branja na področju knjižničarstva na nacionalni ravni. Vpeljujemo nove skupne strokovne in razvojne rešitve z ustrezno usposobljenim kadrom in specializirano zbirko knjižničnega gradiva ter izobražujemo knjižnično osebje.

Nudimo paleto posebnih in prilagojenih storitev za uporabnike ranljivih ciljnih skupin, ki jo sproti dopolnjujemo in izboljšujemo v sodelovanju z uporabniki – bralci/validatorji iz partnerskih organizacij. Imamo ustrezno prilagojeno postavitev gradiva za uporabnike ranljivih ciljnih skupin; posebna zbirka Berem zlahka je postavljena v prostoru s primerno opremo, dostopom in oznakami.

S prilagoditvami in novimi storitvami sproti seznanjamo zainteresirane. Beležimo in spremljamo kazalnike za dostopnost knjižnice in na tej osnovi načrtujemo prilagoditve.

Ciljna skupina kompetenčnega centra so ranljive skupine uporabnikov vseh starostnih skupin (odrasle osebe, mladina in otroci), ki potrebujejo lažje berljiva gradiva. Skupine oseb, ki imajo od lahkega branja korist, lahko razdelimo v dve skupini:

- 👤 Ljudje, ki zaradi različnih oviranosti trajno potrebujejo lahko berljive informacije in publikacije, npr. ljudje, ki doživljajo disleksijo, motnjo v duševnem razvoju, motnje avtističnega spektra, demenco ali afazijo, osebe z nevropsihičnimi težavami, gluhi in naglušni, gluho-slepi, slepi in slabovidni itd.;
- 👤 Ljudje, ki imajo slabše razvito veščino branja ali slabo poznajo jezik in sčasoma mogoče ne bodo imeli več potrebe po lažje berljivih tekstih, npr. priseljenci, neizkušeni bralci, otroci, ki svoje jezikovne kompetence šele razvijajo ...

Kompetenčni center za lahko branje

Ciljne skupine za lažje berljivo gradivo lahko nadalje delimo na:

- 📖 osebe s posebnimi potrebami (različne oblike prizadetosti, ki povzročijo težave pri branju),
- 📖 bralce z nezadostnim znanjem uradnega ali večinskega jezika.

Med osebe s posebnimi potrebami, s katerimi delujemo, štejemo:

- 📖 osebe z različnimi stopnjami motenj v duševnem razvoju,
- 📖 osebe s težavami na področju branja,
- 📖 osebe z motnjo pozornosti, motorike in zaznavanja,
- 📖 osebe z avtizmom,
- 📖 osebe z govorno-jezikovnimi motnjami,
- 📖 starejše, deloma dementne osebe.

Med glavne pričakovane pozitivne učinke delovanja kompetenčnega centra štejemo:

- 📖 boljša prepoznavnost področja lahkega branja na lokalni in območni ravni med javnostjo in strokovno javnostjo,
- 📖 enotno delovanje knjižnic na področju lahkega branja,
- 📖 enotno komunikacijsko in računalniško opremljanje,
- 📖 enotno opremljanje knjižničnega gradiva (piktogrami, vsebinska in formalna obdelava),
- 📖 povečan vpliv območnih knjižnic na nadaljnji razvoj splošnih knjižnic,
- 📖 strokovno usposobljeno knjižničarsko osebje,
- 📖 priprava in izvajanje skupnih projektov,
- 📖 dejavnejše vključevanje ranljivih ciljnih skupin v aktivnosti knjižnic,
- 📖 okrepitev sodelovanja z različnimi organizacijami (organizacije s področja vzgoje in izobraževanja, varstva ljudi z ovirami, varstva starejših, centrov za izobraževanje odraslih itd.) in posamezniki.

Delovno skupino Kompetenčnega centra za lahko branje sestavljajo: Jelka Kos (vodja skupine, promocija); Branka Mrđenović (izobraževanje); Katja Čop (zbirka); Maja Dretnik (strokovna priporočila). Celotna skupina deluje svetovalno in se ukvarja s ciljnim uporabniki.

1 Načrtovane aktivnosti v letu 2024

1.1 Sodelovanje s ciljnim uporabniki KC

Prilagoditve, izvedba ugodnosti in posebnih storitev za uporabnike lahkega branja, kot so:

- 📖 ob vpisu brezplačna članarina,
- 📖 podaljšan rok izposoje (po dogovoru),
- 📖 podaljšan rok rezervacije (po dogovoru),
- 📖 izbira in pomoč »osebnega knjižničarja«,
- 📖 individualno izobraževanje za samostojno uporabo knjižnice,

- 📖 računalniško opismenjevanje (akcija »E-seniorji« in po individualnem dogovoru),
- 📖 bralne skupine,
- 📖 bralna srečanja po dogovoru,
- 📖 Knjižnica na obisku: dostava knjig na dom,
- 📖 Knjižna paberkovanja: mesečna srečanja starejših ob knjigah,
- 📖 Korošci pa bukve beremo: bralna značka za odrasle, ki poteka tudi v lahkem branju in vključuje stanovalce domov starejših in varstveno-delovnih centrov,
- 📖 prilagojeno vodenje po knjižnici,
- 📖 bibliopedagoške ure,
- 📖 omogočanje in mentorstvo prostovoljskega dela.

1.2 Sodelovanje z različnimi ustanovami (zavodi, društvi, podjetji)

Nadaljevanje in okrepitev sodelovanja z zavodi, društvi, podjetji in drugimi ustanovami, in sicer:

- 📖 Centrom za usposabljanje, delo in varstvo CUDV Črna na Koroškem,
- 📖 Društvom upokojencev Ravne na Koroškem,
- 📖 Medgeneracijskim centrom Ravne na Koroškem,
- 📖 Domom starejših Na Fari, Prevalje,
- 📖 Društvom invalidov Mežiške doline,
- 📖 Društvom Altra,
- 📖 Ozaro Slovenije, Pisarno za informiranje in svetovanje Ravne na Koroškem,
- 📖 Osnovno šolo Juričevega Drejčka Ravne na Koroškem,
- 📖 MOCIS, Centrom za izobraževanje odraslih Ravne na Koroškem,
- 📖 Centrom za socialno delo Ravne na Koroškem,
- 📖 Zavodom RISA, Centrom za splošno, funkcionalno in kulturno opismenjevanje,
- 📖 Zvezo Sožitje - zvezo društev za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Slovenije,
- 📖 Društvom za prilagojeno obliko komunikacij Labra,
- 📖 Integra Inštitutom, Inštitutom za razvoj človekovih potencialov,
- 📖 Univerzo v Mariboru, Pedagoško fakulteto (UM PEF),
- 📖 šolskimi in splošnimi knjižnicami na območju in širše.

Načini sodelovanj:

- 📖 obiski v njihovih ustanovah,
- 📖 njihovi obiski knjižnice,
- 📖 svetovanja,
- 📖 sodelovanje pri izobraževanjih, strokovnih srečanjih, kongresih,
- 📖 drugo.

1.3 Promocija kompetenčnega centra in lahkega branja

- redno objavljane podatkov, novosti in novic s področja lahkega branja na spletni strani knjižnice;
- priprava in objava zanimivosti, novosti itd. na Facebook strani knjižnice;
- priprava in objava zanimivosti, novosti itd. na Instagram strani knjižnice;
- redno pošiljanje e-poštnih obvestil območnim knjižnicam ter knjižnicam in ustanovam, ki so naročene na prejemanje novic.

1.4 Seznam gradiv v in o lahkem branju

Seznam gradiv je dosegljiv na spletni strani Koroške osrednje knjižnice in vsebuje vse gradivo, ki je namensko pisano v lahkem branju in gradivo, ki v temelju ni bilo napisano v lahkem branju, vendar je primerno kronološki starosti uporabnika in ne žali njegovega dostojanstva.

Potrebne aktivnosti:

- priprava, dopolnjevanje in posredovanje seznama gradiva v lahkem branju za odrasle (seznam je dosegljiv na spletni strani Koroške osrednje knjižnice https://www.knjiznica-ravne.si/kompetencni_center_za_lahko_branje/seznam-literature/);
- objavljane novosti v zbirki in na seznamu na Facebooku in Instagramu knjižnice;
- sledenje produkciji gradiv v lahkem branju. To zajema spremljanje dela raznih ustanov, varstveno-delovnih centrov, diplomskih, magistrskih in drugih nalog, kjer kot produkt dela nastanejo tudi gradiva v lahkem branju.

1.5 Predelava pomembnih besedil na spletni strani KOKR

Nadaljevanje priredbe pomembnih besedil in dokumentov na spletni strani Koroške osrednje knjižnice.

Potreben je razmislek in izbor besedil in dokumentov, v kar vključujemo vse slovenske knjižnice z možnostjo sporočanja potreb in želj za priredbo dokumentov v lahko branje.

Sodelovanje s testnimi bralci, z VDC Ravne in Zavodom Risa.

1.6 Svetovanje in sodelovanje z drugimi splošnimi knjižnicami

- svetovanje drugim knjižnicam glede področja lahkega branja;
- svetovanje drugim knjižnicam glede ureditve prostora in zbirke;
- pošiljanje celostne grafične podobe (CGP) zbirke Berem zlahka (knjižnice lahko brezplačno prevzamejo CGP naše zbirke, njihov strošek je samo tisk).

1.7 Izdelava in objava strokovnih priporočil za razvoj lahkega branja na področju knjižničarstva

Nadgradnja kazalnikov in kriterijev za dostopnost knjižnic (ti so bili izdelani v okviru projekta Lahko je brati in so predstavljeni v strokovni monografiji Lahko je brati: lahko branje za strokovnjake). Zaposlenim v knjižnicam so lahko v pomoč pri ugotavljanju uspešnosti dela z uporabniki lahkega branja. Kriteriji in kazalniki se lahko uporabljajo v procesu načrtovanja in v procesu vrednotenja storitev in dejavnosti. V nadaljevanju so navedeni temeljni oz. osnovni kazalniki in kriteriji, ki jih po potrebi vsaka knjižnica dopolnjuje glede na okolje, v katerem deluje.

Kazalniki:

- število enot in naslovov knjižničnega gradiva v lahkem branju,
- letni prirast števila enot v lahkem branju – nakup,
- število izposojenih enot knjižničnega gradiva v lahkem branju,
- število storitev, dejavnosti in projektov, namenjenih vključevanju uporabnikov s posebnimi potrebami,
- število organiziranih obiskov knjižnice,
- število organizacij iz lokalnega okolja, s katerimi knjižnica sodeluje.

Kriteriji:

- dostop do knjižnice in knjižničnih prostorov,
- dostop do gradiva in informacij,
- ustrezna postavitve gradiva v lahkem branju,
- opremljenost z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo,
- ustrezno izobražen in usposobljen knjižnični kader, ki se stalno strokovno izpopolnjuje.

1.8 Organizacija in izvedba strokovnega srečanja/simpozija

V sodelovanju z zunanjimi partnerji bomo organizirali strokovno srečanje na temo lahkega branja.

1.9 Izobraževanja delovne skupine

Redna izobraževanja delovne skupine kompetenčnega centra glede na ponudbo MKL, IZUM, NUK in drugih ustanov.

Članice delovne skupine izvajajo tudi:

- redno strokovno spremljanje novosti na izbranem področju in razvojno delovanje;
- prijave na različne projekte;
- in drugo potrebno delo.

1.10 Izvedba delavnic za uporabnike lahkega branja

Uporabnikom lahkega branja bomo nudili:

- izobraževanja za samostojno uporabo knjižnice,
- predstavitev ponudbe in dejavnosti,
- tematske delavnice (pust, božič itd.),
- sodelovanje pri prirejanju besedil/dokumentov (testni bralci),
- aktivnosti po dogovoru.

1.11 Izvedba izobraževanj za strokovne delavce – knjižničarje

Možna izobraževanja:

- izobraževanje s področja lahkega branja,
- predstavitev in izbor literature,
- delo z uporabniki ciljnih skupin,
- predstavitev strokovnih smernic in priporočil,
- drugo.

IX Program dejavnosti knjižnice kot osrednje območne knjižnice (OOK)

Osrednje območne knjižnice

Osrednje območne knjižnice delujejo na osnovi Zakona o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01) in Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (Uradni list RS, št. 28/23).

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika kot osrednja območna knjižnica (OOK) je ena od desetih slovenskih osrednjih območnih knjižnic. V okviru območnih nalog skrbi za uveljavljanje strokovnosti knjižničarske stroke in skrbi za uravnotežen razvoj knjižnic na območju. Knjižnice na območju strokovno povezuje v območno mrežo, ki zagotavlja kakovostno in koordinirano izvajanje knjižnične dejavnosti. Za širše območje Koroške (12 koroških občin) opravlja zakonsko opredeljene štiri **posebne naloge**:

- ✚ zagotavlja povečan in zahtevnejši izbor knjižničnega gradiva in informacij,
- ✚ nudi strokovno pomoč vsem knjižnicam na območju,
- ✚ koordinira zbiranje, obdelavo in hranjenje domoznanskega gradiva za svoje območje,
- ✚ usmerja izloženo knjižnično gradivo z območja.

Splošne knjižnice na Koroškem so:

Knjižnica Ksaverja Meška

Knjižnica Radlje ob Dravi

Knjižnica Dravograd

Koroška osrednja knjižnica

Program
dejavnosti
knjižnice kot
osrednje
območne
knjižnice (OOK)

Program dela za leto 2024 je izdelan na osnovi vsakoletnega neposrednega poziva k predložitvi predloga programa dela in finančnega načrta za izvajanje posebnih nalog osrednje območne knjižnice in ga financira Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije. Ob podpori vseh štirih zakonsko opredeljenih nalog OOK (1. *Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij*; 2. *Strokovna pomoč knjižnicam območja*; 3. *Koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva*; 4. *Usmerjanje in izločanje knjižničnega gradiva s svojega območja*) Ministrstvo pri financiranju predlaganih programskih vsebin, projektov oz. dejavnosti upošteva in podpira le tiste, iz katerih je jasno

razvidna podpora usklajenemu razvoju splošnih knjižnic na območju in tiste, ki bodo prispevali k zmanjševanju razlik v razvoju knjižnične dejavnosti, k nadaljnjemu razvoju in delovanju knjižnic, kot tudi med knjižnicami dogovorjene kompetenčne vsebine. Koroška osrednja knjižnica Ravne bo v letu 2024 že tretje leto delovala kot Kompetenčni center za lahko branje.

1 Program dela Koroške osrednje knjižnice kot osrednje območne knjižnice (OOK) po zakonsko opredeljenih nalogah v letu 2024

1.1 Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij

Povečan izbor klasičnega knjižničnega gradiva bo tudi v letu 2024 predstavljalo gradivo iz obveznega izvoda. Predvidevamo prejem okoli 2.500 enot gradiva.

Za vse knjižnice na območju bomo zagotavljali vsaj dva e-vira, Večer arhiv in PressReader, financirana s strani Ministrstva za kulturo RS. Zaradi omejenih sredstev za povečan izbor gradiva, namenjenih le za nakup e-virov, Ministrstvo za kulturo v naslednjem letu finančno ne podpira plačljivih virov s področja pravnih, finančnih in davčnih vsebin, ki imajo ustreznik v javno dostopnih virih.

Območna zbirka (obvezni izvod in e-viri) bo namenjena uporabnikom širšega območja z osebno izposajo, brezplačno medknjižnično izposajo in oddaljenim dostopom do informacij za vse splošne knjižnice na območju.

Povečan in zahtevnejši izbor gradiva in informacij bo knjižnica nudila uporabnikom s širšega območja in si še nadalje prizadevala pridobivati nove člane iz Koroške.

1.2 Strokovna pomoč in sodelovanje s knjižnicami na območju

S permanentnim svetovalnim delom bomo koordinirali razvoj knjižnične dejavnosti na območju. Spodbujali bomo enakomeren razvoj dejavnosti, usklajeno delovanje knjižničnega informacijskega sistema, izboljšanje organiziranosti, učinkovitosti in uspešnosti knjižnic na območju. Koroška osrednja knjižnica bo strokovno povezovala knjižnice in zagotavljala kakovostno izvajanje knjižnične dejavnosti, kar pomeni enakopravnejši dostop do knjižničnega gradiva in informacij vsem državljanom na območju in hkrati upoštevala in spoštovala individualnost posameznih knjižnic. Skupno nastopanje knjižnic v javnosti na vseh ravneh (lokalno, v regiji, na državnem nivoju) povečuje vpliv in ugled knjižničarske stroke.

Aktivno bomo sodelovali pri promociji e-virov, pri projektu digitalizacije in projektu Kamra. Nekatere zelo uspešne dejavnosti v preteklih letih bomo nadaljevali in razvijali naprej. V letu 2024 bo Koroška osrednja knjižnica koordinirala naslednje skupne dejavnosti: **za uporabnika brezplačni medknjižnični izposoji na območju, »Lahko branje«, Bodi kul, beri ful.**

S srečanji in primeri dobre prakse bomo spodbujali sodelovanje med knjižnicami in uvajali nove oblike dela, poslovanja, nove storitve in tehnologije ter skupaj reševali morebitne težave. Ugotavljali in opredeljevali bomo razvojne potrebe glede IKT ter nudili pomoč pri izobraževanju za njihovo uporabo. V obsegu seznanitve z območnimi nalogami in storitvami območne knjižnice bomo po potrebi izvajali mentorstvo za knjižnične delavce začetnike in študente bibliotekarstva na območju.

1.3 Koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva

Koroška osrednja knjižnica bo koordinirala zbiranje, obdelavo in hranjenje vseh vrst domoznanskega gradiva. S knjižnicami na območju bomo sodelovali pri pridobivanju in strokovni obdelavi domoznanskega gradiva. Naš cilj je usklajena koordinacija zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva in kvalitetne zahtevnejše analitične informacije, **digitalizacija** pomembnega in dragocenega domoznanskega gradiva in objava digitalnih dokumentov na portalu **dLib** ter objava zgodb na portalu **Kamra**. *Podrobnejši načrt dela za področje digitalizacije in vnos vsebin na portal Kamra je opisan v poglavju Domoznanski oddelek.*

Še naprej bomo za področje širšega območja (Koroška) na osnovi že izdelanih kriterijev koordinirali obdelavo in dokumentiranje člankov in prispevkov za našo **bibliografijo CARINTHIACA**. Gre za prispevke in članke iz revij, časopisov, zbornikov ..., ki se nanašajo na Koroško, zamejsko Koroško in koroške avtorje.

OOK KOKR bo koordinirala sodelovanje s splošnimi knjižnicami na območju, zbirala informacije o zavezancih za obvezni izvod in jih posredovala NUK-u.

1.4 Usmerjanje izločenega knjižničnega gradiva z območja

Izločanje in odpis knjižničnega gradiva je pomemben element za izgradnjo kakovostne in učinkovite knjižnične zbirke. Uspešnost izločanja in odpisa gradiva se meri z aktualnostjo zbirke, z obratom zbirke, pa tudi z zunanjim videzom gradiva v zbirki. Prav aktualnost zbirke je poleg izbora gradiva, ki ga uvrščamo v zbirko, zelo odvisna od izločanja in odpisovanja gradiva.

Cilj, ki mu sledimo, je ustrezna knjižnična zbirka v vsaki knjižnici na območju in ustrezno usmerjanje izločenega gradiva na območju.

Pri koordinaciji izločanja in usmerjanja knjižničnega gradiva bomo ravnali v skladu z določili Navodil za izločanje in odpis knjižničnega gradiva Narodne in univerzitetne knjižnice (NUK, 2012) in Navodil za izločanje in odpis knjižničnega gradiva Koroške osrednje knjižnice (2006). Pričakujemo vsaj po en seznam izločenega gradiva letno iz vsake splošne knjižnice na območju.

Sezname bomo posredovali Narodni in univerzitetni knjižnici, nato bomo z gradivom samostojno razpolagali. Tudi sicer bomo pri vprašanju izločanja in odpisa knjižničnega gradiva individualno svetovali knjižnicam na območju.

2 Kompetenčne vsebine – Kompetenčni center

Kompetenčne vsebine so projekti oziroma dejavnosti, ki omogočajo razvoj in optimizacijo delovanja določenega področja ali storitve v mreži splošnih knjižnic na nacionalni ravni.

Kompetenčni center za lahko branje (leta 2022 smo od komisije za kompetenčne centre Združenja splošnih knjižnic pridobili status kompetenčnega centra za lahko branje)

Ranljive ciljne skupine potrebujejo lahko branje, saj so le z njim dostopnimi in razumljivimi informacijami aktivno vključene v različna področja družbenega življenja. Tako lažje komunicirajo z okoljem, olajšano je tudi njihovo zadovoljevanje potreb in uresničevanje pravic. Pomembnosti vključevanja vseh v družbo se zavedamo tudi v Koroški osrednji knjižnici.

Nudimo paleto posebnih in prilagojenih storitev za uporabnike ranljivih ciljnih skupin, ki jo sproti dopolnjujemo in izboljšujemo v sodelovanju z uporabniki – testnimi skupinami iz partnerskih organizacij. S prilagoditvami in novimi storitvami sproti seznanjamo zainteresirane. Beležimo in spremljamo kazalnike za dostopnost knjižnice in na tej osnovi načrtujemo prilagoditve.

Urejeno imamo posebno zbirko Berem zlahka. Tam so na voljo bralni pripomočki, kot so elektronska lupa, bralna očala, računalnik s slušalkami ...

Gradivo v zbirki je urejeno po shemi: brajica, disleksija, lahko branje, večji tisk, znakovni jezik, zvočne knjige. Za jasnost smo vsaki skupini dodali slikovno oznako – piktogram. S profesionalnim oblikovalcem smo pripravili učinkovito celostno grafično podobo, ki jo brezplačno nudimo vsem knjižnicam v prizadevanju za enotno delovanje na področju lahkega branja.

Za izboljšanje teh storitev se bomo še naprej redno izobraževali, hkrati ostajamo diseminacijski center za vse trenutne in potencialne partnerje, ažuriramo seznam lahkega branja, prirejamo tekste, ki so pomembni za knjižnične uporabnike, v lahko branje. Tako sodelujemo pri uresničevanju temeljnih vrednot EU o dostojanstvu, avtonomnosti, enakosti in vključenosti ljudi s posebnimi potrebami.

Podrobnejši cilji in naloge za leto 2024 so podrobneje opredeljeni v usklajenem pozivu ministrstva za leto 2024:

- sodelovanje s ciljnimi uporabniki kompetenčnega centra (razne prilagoditve, ugodnosti, bralna srečanja, skupine itd.);
- sodelovanje z različnimi ustanovami (nadaljevanje in okrepitev sodelovanja, npr. z Zavodom Risa, CUDV Črna itd.);
- promocija kompetenčnega centra in lahkega branja (redno objavljane podatkov, novosti, novic; objave novosti na družbenih omrežjih knjižnice, pošiljanje e- poštne obvestil);
- priprava, dopolnjevanje in posredovanje seznama gradiv v lahkem branju;
- predelava besedil na spletni strani knjižnice in spletna stran v lažje berljivi obliki;
- svetovanje in sodelovanje z drugimi splošnimi knjižnicami (glede področja lahkega branja in zbirke za ranljive ciljne skupine);
- izdelava in objava strokovnih priporočil za razvoj lahkega branja na področju knjižničarstva;
- organizacija in izvedba strokovnega srečanja;
- izobraževanja delovne skupine;
- izvedba delavnic za uporabnike lahkega branja;
- izvedba izobraževanj za strokovne delavce knjižnic.

3 Kompetenčna storitev

- **Zagotavljanje brezplačne medknjižnične izposoje (MKI) za končnega uporabnika.**

Z brezplačno MKI uporabnikom knjižnic zagotavljamo možnost enakopravnega dostopa do povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij, ne glede na velikost in stopnjo razvitosti knjižničnega območja, iz katerega prihajajo. Storitve v sedanjem obsegu je za končnega uporabnika brezplačna na območju posamezne osrednje območne knjižnice. Koroška osrednja knjižnica koordinira storitev MKI za potrebe vseh osrednjih območnih knjižnic. Usklajevali bomo vse potrebne postopke, se dogovarjali z drugimi deležniki projekta in skrbeli za pripravo dokumentov. Spremljali bomo izvajanje na območju ter pripravljali analize storitev. Pogodba za omenjeno storitev je s Pošto Slovenije sklenjena za obdobje 2022–2025.

Osnovne informacije o kompetenčnem centru, brošura 2023

4 Sodelovanje, koordinacija in izobraževanja OOK

Na državni ravni bo Koroška osrednja knjižnica (direktor, koordinatorka, domoznanki, informatičarka, drugi zaposleni) sodelovala z drugimi slovenskimi osrednjimi območnimi knjižnicami. Sodelovanje zajema skupne projekte in dejavnosti osrednjih območnih knjižnic na nacionalni ravni (poglavje 3.1), konzorcij COSEC za nabavo e-virov, delovne skupine za posamezna področja ter uredniške in nadzorne odbore.

Koordinacija na nacionalni ravni

V letu 2024 bo v okviru nacionalne koordinacije in s sodelovanjem koordinatorjev iz vseh OOK pripravljen dokument Usmeritve za izvajanje posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic z razvojnimi cilji za obdobje 5 let, ki bo v prihodnje pomembna podlaga programom osrednjih območnih knjižnic. Usmeritve bodo povezane s programi in cilji, sprejetimi v okviru Strategije razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2022–2027, strateškega dokumenta, ki izhaja iz poslanstva splošnih knjižnic in vključuje usmeritve Agende 2030 ter vse ključne razvojne dokumente RS.

Vodenje in financiranje projektov bo potekalo v sodelovanju z drugimi deležniki na področju dejavnosti splošnih knjižnic (MK, NUK, NSKD, ZBDS, COSEC in drugi) po prioritetah, kot nadaljevanje projektov, ki so že v teku, in novih, ki bodo imeli podlago v navedenih Usmeritvah za izvajanje posebnih nalog osrednjih območnih knjižnic.

Pomembna aktivnost koordinacije dejavnosti splošnih knjižnic bo tudi v letu 2024 podpora kompetenčnim centrom in kompetenčnim vsebinam, ki za slovenski knjižnični prostor predstavljajo nov razvojni pristop. Poudarek bo na krepitvi povezovanja deležnikov nacionalne koordinacije in medsebojnega sodelovanja ter povezovanja na mednarodnem nivoju. Naslavljanje izzivov s posameznih področij bibliotekarske stroke bo potekalo preko delovanja in vzpostavljanja delovnih skupin.

Udeležili se bomo strokovnih izobraževanj, ki jih bo za knjižničarje in koordinatorje pripravil Učni center MKL (Mestna knjižnica Ljubljana).

4.1 Sodelovanje slovenskih območnih knjižnic (uredniški in nadzorni odbori ter delovne skupine, skupne aktivnosti)

- Kamra,
- Dobreknjige.si,
- Lahko branje,
- Biografski leksikon Obrazi slovenskih pokrajin,
- Domoznanstvo,
- Storitve za ranljive skupine uporabnikov,
- Učni center MKL,
- Knjiznice.si,
- Center za spodbujanje bralne pismenosti,
- Skupina sistemskih administratorjev in informatikov,
- Promocija območnosti,
- Izmenjava dobrih praks med OOK,
- v okviru nacionalne koordinacije bomo sodelovali s koordinatorji drugih OOK, timom OOK in nacionalno koordinatorico v skladu z vsemi usmeritvami in nalogami, ki so pred nami.

Podrobnejši program dela v okviru območnosti je razviden iz usklajenega poziva ministrstva za program izvajanja posebnih nalog OOK za leto 2024.

X Program dejavnosti na obmejnem območju za leto 2024

Program
dejavnosti
splošne knjižnice
na obmejnih
območjih za leto
2024

Koroška osrednja knjižnica deluje na mejnem območju z Avstrijo, zato posebno pozornost namenja zamejcem, koroškim Slovencem oz. slovenski manjšini v Avstriji. Za njihove potrebe s sredstvi Ministrstva za kulturo že vrsto let uspešno izvaja nakup knjižničnega gradiva za Slovensko študijsko knjižnico v Celovcu, ki deluje že od leta 1927, ko jo je ustanovila krščansko-socialna zveza. Knjižnici zgledno sodelujeta že vrsto let. Koroška osrednja knjižnica z neposrednim raznovrstnim sodelovanjem pripomore k ohranjanju slovenskega jezika, ki, žal, na dvojezičnih območjih v Avstriji vse bolj izumira; podpira kulturno ustvarjanje zamejcev v maternem jeziku; razvija bralno pismenost in širi bralno kulturo med različnimi ciljnimi skupinami; zadovoljuje informacijske, izobraževalne in kulturne potrebe okolja ter skrbi za pretok informacij in znanja med Slovenijo in slovensko manjšino v Avstriji.

Slovenska študijska knjižnica Celovec je največja knjižnica s slovenskim gradivom v Avstriji. Vključena je v slovensko knjižnično mrežo in povezana s slovenskim kooperativnim bibliografskim sistemom COBISS. V zadnjih dveh letih je svojo dejavnost močno razširila tudi s potujočo knjižnico, ki je bila med bralci zelo lepo sprejeta. Z zadovoljstvom opažamo, da se obisk knjižnice povečuje, kar vsekakor pripomore bližina gimnazije in trgovske šole, ki ju obiskujejo tudi otroci iz Slovenije.

1 Medknjižnična izposoja

Ker bibliobusa na Koroškem ni, je večjega pomena medknjižnična izposoja. Z njo povečujemo dostopnost knjižničnega gradiva v slovenskem jeziku in pripomoremo k dvigu bralne kulture na slovenski in avstrijski strani Koroške. Ker je to do sedaj že utečena praksa, bomo z njo nadaljevali tudi naslednje leto.

2 Potujoča knjižnica

Odkar so v Slovenski študijski knjižnici razširili ponudbo z medknjižnično izposojjo in pravičnimi uricami, se je zanimanje za aktualno knjižno gradivo precej povečalo. Glede na to, da na Koroškem raste trend in vpis na dvojezične izobraževalne programe, se šole in vrtci na knjižnice obračajo s prošnjo za izposojjo slovenskega knjižnega gradiva za dlje časa. Slovenska študijska knjižnica upošteva njihove želje in jim pripravlja gradiva, ki ustrezajo njihovim učnim potrebam. Do sedaj so z njim oskrbovali samo šole in vrtce, ki so v neposredni bližini Celovca, bolj oddaljene so morali zavrniti, saj glede na dosedanje finančno, kadrovsko

in logistično stanje to ni bilo mogoče. Zanimanje za potujočo knjižnico je veliko, zato si želijo primer dobre prakse prenesti in razširiti še na druge vrtce in šole.

Za delovanje Potujoče knjižnice je iz tega vira že bilo namenjenih nekaj sredstev, kar je bodrovalo k večjemu obisku in porastu izposoje, zato si želimo nadaljnega sodelovanja. Sedaj lahko čisto vsaka šola ali društvo naroči knjige, ki se jim dostavijo na zelen naslov. Prej so morali po knjige v knjižnico. Z letom 2020 se je začela voditi tudi statistika, tako da se lahko primerjajo rezultati.

V letu 2022 so odprli novo izposojevališče v Dobrli vasi, v letu 2023 pa v Železni Kapli. Da novi prostori ne bi služili samo izposoji knjig, želijo uvesti tudi pravljíčne urice in morda še kakšno prireditev za otroke. Zanimanje je precejšnje.

Potujoča knjižnice jim omogoča:

- večji dostop do slovenskih knjig;
- razširitev ponudbe slovenskih knjig tudi v šolskih knjižnicah;
- boljše seznanjenost z aktualno slovensko knjižno zbirko;
- večji vpis v knjižnico.

3 Dostop do e-virov

Koroška osrednja knjižnica v dogovoru s Slovensko študijsko knjižnico uporabnikom omogoča oddaljen dostop do e-virov, ki jih nudi svojim uporabnikom (seznam je na spletni strani Koroške osrednje knjižnice). Pogoj za dostop je včlanitev v Koroško osrednjo knjižnico, saj je treba za izposajo e-gradiv vnesti številko osebne izkaznice in geslo. Za vse, ki knjižnice ne obiskujejo pogosto, je to vsekakor pomembna pridobitev.

4 Ureditev novega kotička za lahko branje

Koroška osrednja knjižnica je leta 2022 pridobila naziv Kompetenčni center za lahko branje, kar ji omogoča, da svoje strokovno znanje širi v mreži osrednjih območnih knjižnic ter širšo javnost seznanja z lahkim branjem. Lahko branje je proces in metoda komunikacije, ki pospešuje razvoj pismenosti ter ob socialnih in psiholoških pristopih v okolje vključuje osebe s težavami branja in pisanja. Komunikacija je prirejena tako, da vsebino podaja na berljiv, čitljiv in razumljiv način. Ciljna skupina so ranljive skupine uporabnikov vseh starostnih skupin, ki za uspešno, aktivno in enakovredno delovanje v družbi potrebujejo lažje berljiva gradiva.

Slovenska študijska knjižnica v Celovcu bo leta 2024 v sodelovanju s Koroško osrednjo knjižnico uredila kotiček za lahko branje. Koroška osrednja knjižnica bo za obmejno knjižnico nabavila gradivo in sodelovala pri strokovni postavitvi.

5 Bralna značka za odrasle Korošci pa bukve beremo z vključitvijo »lahkega branja«

V bralni sezoni 2023/2024 knjižnici vstopata v 9. leto čezmejnega slovensko-avstrijskega sodelovanja pri bralni znački za odrasle Korošci pa bukve beremo. Odziv je precejšen, žal pa v zbirki Slovenske študijske knjižnice v Celovcu ni dovolj knjig, ki so na seznamu za bralno značko, zato jih Koroška osrednja knjižnica vsako leto naroči dodatno. Za bralno značko berejo posamezniki in zaključene bralne skupine.

Na priporočilnem seznamu kakovostne literature je okrog 40 kakovostnih, raznovrstnih književnih del. Med njimi so aktualne novitete in »dobra stara klasika«, kvalitetnejša beletristika in strokovna literatura. Prav tako nabor vključuje gradivo v lahkem branju. Lahko branje so besedila, napisana v lažje berljivi in lažje razumljivi obliki. Lažje berljivi teksti so pomembni za različne družbene skupine; med drugim so namenjeni ljudem, ki slabo poznajo jezik oziroma slovenščina ni njihov materni jezik. Bralcem želimo približati tudi izkušnjo sodobnega branja elektronskih knjig na prenosnih napravah.

Bralno dogajanje vsako leto popestrimo na bralnih srečanjih, kjer spregovorimo o prebranih knjigah ali povabimo literarnega gosta. Prizadevamo si za letno rast števila bralcev ter za prepoznavnost bralne akcije v slovenskem in mednarodnem prostoru. S tovrstnimi bralnimi spodbudami populariziramo kakovostne knjige slovenskih avtorjev in prevajalcev ter utrjujemo in ohranjamo materni jezik. Medgeneracijsko povezovanje je za obstoj in razvoj slovenščine na avstrijski strani Koroške še posebej dragoceno in se z branjem za vse generacije utrjuje, zato je tudi priporočilni seznam sestavljen iz vseh bralnih značk, ki so pri nas že uveljavljene. Bralna značka je še vedno najbolj množična motivacijska oblika za branje, opredelimo jo lahko kot nosilko razvoja bralne kulture.

Območni bralni projekt Korošci pa bukve je z vključitvijo zamejcev pridobil na pomenu, predvsem zaradi:

- ohranjanja jezika slovenske manjšine v Avstriji;
- podpore kulturno-umetniškemu izražanju zamejcev v maternem jeziku;
- kulturnega povezovanja z matičnim narodom;
- širjenja slovenske besede med Slovenci v zamejstvu;
- spodbujanja branja v slovenskem jeziku;
- povezovanja na regionalni in mednarodni ravni;
- pridobivanja in ohranjanja prijateljskih stikov.

6 Projekt branja za mlade Bodi kul, beri ful

Projekt območnosti Bodi kul, beri ful poteka v Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika, Knjižnici Ksaverja Meška Slovenj Gradec, Knjižnici Dravograd, Knjižnici Radlje ob Dravi, Slovenski študijski knjižnici Celovec, v koroških osnovnih in srednjih šolah ter v dvojezičnih srednjih šolah v Celovcu. Namenjen je mladim od 13. do 18. leta. Z njim želimo spodbujati bralno motivacijo, seznanjati mlade s kakovostno literaturo in vzgajati bralce za vse življenje. Sodelujoči morajo prebrati najmanj tri knjige s priporočilnega seznama ter o njih v zgibanko zapisati osnovne podatke, izpisati tri kulske citate ter podati svoj vtis, komentar o prebrani knjigi. Bralni meni je raznovrsten, bralci lahko posežejo po romanih in zbirkah kratkih zgodb; zbirkah pesmi; stripih in poučnem gradivu.

Bralna sezona za mlade se začne v Tednu otroka (2–8. oktober), ki je posvečen spodbujanju ustvarjalnega in kritičnega razmišljanja, razvijanju domišljije in igrivosti. Na uvodnem srečanju bo gostja pisateljica Mateja Gomboc, takrat bomo podelili nove knjižice Bodi kul beri ful. Konča se 23. aprila, ob svetovnem dnevu knjige. Zaključna prireditev s podelitvijo priznanj bo maja 2024.

V prihodnje želimo doseči še večjo prepoznavnost projekta, vanj vključiti še več dijakov in dijakin dvojezičnih srednjih šol ter s tem vplivati na krepitev slovenske jezikovne zavesti in znanju slovenskega jezika. Z dosedanja udeležbo smo zelo zadovoljni.

7 Pravljične urice z Dragano in Dadijem

Projekt organizirata Slovenska prosvetna zveza in Slovenska študijska knjižnica v Celovcu v sodelovanju s Koroško osrednjo knjižnico. Pravljične urice so namenjene dvojezičnim ljudskim šolam, vrtcem in vsem dvojezičnim otrokom na avstrijskem Koroškem, ki obiskujejo Slovensko študijsko knjižnico. Starost otrok je 1–14 let.

Lutka Dadi in izvajalka Dragana Laketič prebereta pravljico, ki ustreza jezikovni kompetenci otrok, ki se udeležijo pravljične urice. Pravljico popestrita z možgansko telovadbo, uganko, ki spodbija divergentno razmišljanje, predvsem pa z doživetim pripovedovanjem. Ob koncu pravljične urice učitelji dobijo obrazec, na katerega napišejo povratne informacije o tem, kako so zadovoljni s pravljičnimi uricami, kaj bi spremenili in koliko otrok se je udeležilo teh uric. Otroci iz bližnjih vrtcev in šol pridejo na pravljično uro v knjižnico, na bolj oddaljenih krajih jih obišče izvajalka.

V letu 2020 sta lutka Dadi in Dragana začela tudi z izdelavo video vsebin, ki jih objavljata na družbenih omrežjih. S tem projektom bosta nadaljevala tudi v letu 2024.

8 Bralna značka Malček bralček

Namenjena je otrokom od 1. do 3. leta starosti. Ti prejmejo posebne kovčki s knjigami, ki jih lahko odnesejo domov. V vsakem so 2–3 knjige, 2 naprstni lutki in pobarvanka. Naprstni lutki sta namenjeni dodatni motivaciji in večji predstavnosti, pobarvanka pa je nagrada za »prebrane« knjige. Ob vrnitvi kovčkov v knjižnico je vsak otrok nagrajen z barvnim žigom. Otrok usvoji bralno značko, če s starši prebere vsaj tri knjige. Zaključna prireditev bo pospremljena s podelitvijo priznanj.

Cilj bralne značke je:

- spodbujanje zgodnje bralne pismenosti v slovenskem jeziku;
- poznavanje in uporaba slovenskega jezika na otroku preprost način;
- promocija in dvig bralne kulture;
- učenje slovenskega jezika na neformalen način;
- zgodnje navajanje otrok na knjižnične prostore in posledično vpis v knjižnico.

9 Glasno branje

Glasno branje je projekt, ki ga izvajajo zaposleni v Slovenski študijski knjižnici. Svojim uporabnikom berejo na glas, kar bi radi prebrali sami, a tega ne (z)morejo ali ne znajo. Pomagajo jim pri treningu glasnega in pravilnega branja ter jih učijo pravilne izgovorjave. Berejo tako slovenske kot nemške knjige.

10 Izgradnja novega kanala Youtube, s poudarkom na otroških video vsebinah

V Slovenski študijski knjižnici z različnimi projekti spodbujajo medkulturni dialog z močno željo po povezovanju in sodelovanju z okoljem, v katerem delujejo. Poudarjajo pomen splošnega dostopa do obeh kultur, kar je na tem območju resnično bogastvo.

Glavne teme, ki jih želijo posredovati prek video vsebin:

- pravljичne urice s povabilom v knjižnico;
- ustvarjalnice za otroke z informacijami o knjigah na določeno temo;
- starševski nasvet, s poudarkom na ustrezni literaturi s področja vzgoje, kakovostnega preživljanja prostega časa, različnih ustvarjalnih dejavnostih ...;
- uganke za otroke in odrasle – rubrika (koroški) pisatelj se predstavi (po videu in odgovarja na vprašanja udeležencev), s povabilom, da si lahko njegova dela tudi izposodijo.

Izgradnja bo potekala v sodelovanju s strokovnimi delavci knjižnice in izvajalcem.

11 Obrazi slovenskih pokrajin

Nacionalni domoznanski portal Obrazi slovenskih pokrajin (v nadaljevanju OSP) je spletni biografski leksikon znanih osebnosti slovenskih pokrajin ter Slovencev v zamejstvu in po svetu. Uredništvo za leksikon Korošci (vključno s Slovenci v zamejstvu in po svetu) je v Koroški osrednji knjižnici. Na portal dodajamo prepoznavne koroške obraze, ki so bili rojeni ali so se šolali na slovenski in avstrijski strani Koroške, in so odsev kakovosti bivanja v kraju.

Tudi v letu 2024 bomo spodbujali ljudi k sodelovanju s predlogi gesel in poskušali pridobiti še kakšnega vnašalca, da bo nabor gesel na letni ravni višji. Portal OSP bomo promovirali na spletni strani knjižnice in družbenem omrežju Facebook, na razpolago bo promocijsko gradivo.

V dogovoru s Koroško osrednjo knjižnico Slovenska študijska knjižnica v Celovcu sodelovala pri vnosu na portal Obrazi slovenskih pokrajin.

12 Strokovno srečanje knjižničarjev z obmejnih področij

V sodelovanju s Knjižnico Mirana Jarca Novo mesto, Goriško knjižnico Franceta Bevka Nova Gorica, Osrednjo knjižnico Srečka Vilharja Koper ter Pokrajinsko in študijsko knjižnico Murska Sobota bomo nadaljevali s srečanji in sestanki med slovenskimi obmejnimi knjižnicami. Strokovna srečanja so namenjena izmenjavi dobrih praks, dosedanjih izkušenj in težav, medsebojnemu spoznavanju in enakomernejšemu razvoju dejavnosti splošnih knjižnic na obmejnem območju.

XI Bukvarna Ajta

Bukvarna Ajta deluje pod okriljem Koroške osrednje knjižnice že od 12. aprila 2010. Skoraj 13 let je imela prostore v stavbi Kulturnega centra Ravne na Koroškem, septembra leta 2023, ko so Koroško prizadele poplave velikih razsežnosti in prizadele tudi Kulturni center, pa smo bukvarno preselili v prostore Koroške osrednje knjižnice na Gradu Ravne. Oddelek bukvarne smo uredili v prostorih knjižnice in ob tem beležimo tudi večji obisk uporabnikov. Posebej nas veseli, da nas obiskujejo tudi dijaki bližnjih srednjih šol.

Namen in zadovoljstvo vseh nas je, da knjiga ne konča v smeteh in da zopet najde bralca.

Zadovoljni so tisti, ki nam jih podarijo, saj imajo dober občutek, ker knjige niso romale v smeti; zadovoljni so tisti, ki jih za simbolično ceno kupijo, saj lahko najdejo knjigo, ki so jo morda že dolgo iskali; zadovoljni smo v knjižnici, saj knjigam s ponovno postavitvijo na police in vrnitvijo med bralce vračamo dostojanstvo.

Splošne knjižnice po normativih in standardih letno izločimo določen del uničenega in zastarelega gradiva iz naše knjižnične zbirke. Knjige, ki jih knjižnica ne potrebuje in izloči, najdejo mesto v Bukvarni Ajta. Prav tako v bukvarni sprejmemo tudi knjige, ki nam jih podarijo uporabniki in razne institucije.

Načrtujemo, da bo v bukvarni vedno na voljo okrog 1.500 izvodov gradiva, ki ga bomo sproti dopolnjevali. Uporabnikom je na voljo strokovna literatura, leposlovje ter knjige za otroke in mladino po simboličnih cenah.

Knjige, ki jih ne potrebujemo v Bukvarni Ajta in so odveč, oddamo v mariborsko bukvarno Ciproš.

1 Dejavnosti in storitve

1.1 Sodelovanje z vrtci in s šolami

Bukvarna je ob sredah dopoldne na razpolago za obiske vrtcev in šol. Za otroke organiziramo tematske pravljичne urice, seznanimo jih z dejavnostjo bukvarne in jih usmerjamo, da razvijajo pozitiven čut in spoštovanje do knjig.

1.2 Ustvarjalne delavnice

V prostorih bukvarne se bo odvijalo nekaj ustvarjalnih delavnic za otroke in mladostnike. V decembru potekajo delavnice, na katerih krasimo božično drevo, med poletnimi počitnicami

Bukvarna Ajta

pa počitniške delavnice. Vse informacije o delavnicah bodo na voljo na spletni strani knjižnice in bukvarne, preko FB-strani Bukvarne Ajta ali pa bodo objavljene v napovedniku.

1.3 Igralni kotiček

Za najmlajše obiskovalce je na razpolago igralni kotiček z različnimi didaktičnimi igračami. Spremljevalci lahko v miru poiščejo knjige.

1.4 Bralni kotički in knjigobežnice

Po zdravstvenih domovih v Mežiški dolini in v Kulturnem centru Ravne polnimo bralne kotičke, čez poletje pa v okviru festivala ČIČI pred našo knjižnico pripravimo poletno čitalnico Počitniška čitalnica pod magnolijo.

Ob svetovnem dnevu Zlatih knjig s knjigami napolnimo knjigobežnici v Kotljah in v Grajskem parku.

1.5 Knjižni sejem – Zamenjajva si knjigo

V sodelovanju z vrtci in šolami organiziramo razne knjižne sejme. V preteklem letu smo ga poimenovali Knjiga je darilo od mene – zate. Otroci prinesejo knjige, ki jim ne služijo več in jih izmenjajo s prijatelji. S tem projektom otroke osveščamo, da knjige ne sodijo v smeti in da lahko s knjigo polepšamo dan prijatelju.

1.6 Sodelovanje z domom starostnikov in medgeneracijskim centrom

Sodelujemo z Domom starejših na Fari – pripravimo jim pakete knjig z vsebino, primerno za starejše bralce. Pakete dostavimo po potrebi, nekajkrat letno. V našo zbirko pa sprejmemo knjige, ki jih sami ne potrebujejo več.

S Koroškim medgeneracijskim centrom Ravne se občasno srečujemo v prostorih bukvarne in na kulturnih prireditvah. S prostovoljkami KMC prirejamo kulturne čajanke in se družimo s knjigami.

1.7 Sodelovanje na različnih kulturnih dogodkih in prireditvah

Sodelujemo z različnimi organizacijami in kulturnimi društvi po Mežiški dolini. Na podlagi povabil se udeležujemo različnih dogodkov in prireditev. Na stojnicah ponujamo knjige, prirejamo tematske delavnice in širimo pozitiven odnos do branja in starih knjig, ki še vedno skrivajo neprecenljivo vsebino.

1.8 Spletna stran in Facebook Bukvarna Ajta

Imamo aktivno spletno stran na strani knjižnice:

<https://www.knjiznica-ravne.si/o-knjiznici/bukvarna-ajta/>.

Od leta 2019 deluje tudi Facebook stran Bukvarne Ajta:

<https://www.facebook.com/bukvarna.ajta/>.

Obe strani bomo še naprej redno osveževali z aktualnimi novicami, obvestili, prihajajočimi dogodki in zanimivostmi.

XII Oddelek Kavarna Eleonora

Od 29. septembra 2021 v sklopu knjižnice deluje Grajska časopisna kavarna Eleonora. Je prostor, v katerem se prepletata kultura in kulinarika, hkrati pa služi kot storitev knjižnice, ki dopolnjuje izvedbo različnih dogodkov.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

V Grajski časopisni kavarni se izvajajo koncerti, literarna branja ... Uresničevati želimo osnovno izhodišče, da je Eleonora prijeten prostor prebiranja revij in časopisov ob izbrani kavi in domačih čajih ter unikatnih sladicah in s tem tudi nadstandard, ki ga lahko nudimo našim obiskovalcem.

Prav tako si želimo, da bo kavarna prijetno stičišče druženja tudi po naših prireditvah in vsekakor prostor, kamor se bodo ljudje radi vračali.

Oddelek Kavarna
Eleonora

XIII Predlog finančnega načrta

1 Predlog finančnega načrta

OPIS		REALIZIRANO 2022	PLANIRANO 2023	PLANIRANO 2024	INDEKS 2/3
		1	2	3	2/3
I.A.	Prihodki za izvajanje javne službe	1.007.189,40	1.001.539	1.143.109	114,14
1.	Prejeta sredstva od občin za tekoče poslovanje	827.042,42	875.539	1.007.409	115,06
1.1.	Sredstva za plače, prisp. in druge osebne prejemke	690.987,48	725.884	760.300	104,74
1.1.1.	Občina Ravne na Koroškem	421.965,81	442.327	467.789	105,76
1.1.2.	Občina Prevalje	116.301,98	123.478	127.377	103,16
1.1.3.	Občina Mežica	79.479,96	83.458	86.094	103,16
1.1.4.	Občina Črna na Koroškem	73.239,73	76.621	79.040	103,16
1.2.	Sredstva za mat. stroške (so)ustanoviteljic	128.650,00	142.695	236.299	165,60
1.2.1.	Občina Ravne na Koroškem	78.500,00	84.000	136.345	162,32
1.2.2.	Občina Prevalje	18.500,00	23.005	43.526	189,20
1.2.3.	Občina Mežica	16.500,00	19.480	29.419	151,02
1.2.4.	Občina Črna na Koroškem	15.150,00	16.210	27.009	166,62
1.3.	Program krajevnih knjižnic	7.404,94	6.960	10.810	155,32
1.3.1.	Občina Ravne na Koroškem	4.684,94	4.150	8.000	192,77
1.3.2.	Občina Mežica	1.600,00	1.650	1.650	100,00
1.3.3.	Občina Črna na Koroškem	1.120,00	1.160	1.160	100,00
1.4.	Sofinanciranje projektov občine (so)ustanovit.				
2.	Prejeta sredstva Ministrstva za kulturo	75.576,00	75.000	87.500	116,67
2.1.	Ministrstvo za kulturo - program OOK	2.000,00	3.000	3.000	100,00
2.2.	Ministrstvo za kulturo - plače OOK	61.236,76	60.000	65.000	108,33
2.3.	Ministrstvo za kulturo - digitalizacija OOK	10.339,24	7.500	10.000	133,33
2.4.	Ministrstvo za kulturo - nacionalni koordinator OOK			5.000	
2.5.	Ministrstvo za kulturo - zamejci	2.000,00	4.500	4.500	100,00
3.	Lastni prihodki (članarine, vpisnine, opomini itd.)	44.828,39	49.800	42.000	84,34
3.1.	Članarine in vpisnine	17.616,00	20.000	18.000	90,00
3.2.	Opomini	9.994,57	10.000	10.000	100,00
3.3.	Izgubljeno ali uničeno gradivo in izkaznice	297,01	600	500	83,33
3.4.	Medknjižnična izposoja	254,46	500	500	100,00
3.5.	Fotokopiranje	68,63	100	100	100,00
3.6.	Izpisi	43,02	100	100	100,00
3.7.	Komercialni najem prostorov	103,00	400	300	75,00
3.8.	Ostale storitve knjižnice	292,50	100	500	500,00
3.9.	Bukvarna	844,20	2.000	2.000	100,00
3.10.	Izterjava	15,00			
3.11.	Ravenski razgledi	15.300,00	16.000	10.000	62,50
4.	Drugi prihodki	43.243	1.200	6.200	516,67
4.1.	Obresti	34,55		200	
4.2.	Odškodnine zavarovalnica	1.975,70	1.200	5.000	416,67
4.3.	Prihodki donacije				
4.4.	Drugi prihodki	2.527,78		1.000	
4.5.	Refundacije ZZS	29.645,80			
4.6.	Projekti - LAS	9.058,76			
4.7.	Javna dela				
5.	Investicijsko vzdrževanje občina Ravne	16.500,00			

I.B.	Odhodki za izvajanje javne službe	1.010.504,70	1.001.539	1.143.109	114,14
1.	PLAČE IN DRUGI OP	746.010,65	775.884	809.400	104,32
1.1.	BOD	550.992,22	576.570	594.500	103,11
1.2.	Prispevki delodajalca	90.722,72	92.828	96.000	103,42
1.3.	Drugi stroški dela		11.517	11.800	102,46
1.4.	Drugi osebni prejemki	104.295,71	94.969	107.100	112,77
1.4.1.	Regres	32.312,70	31.325	29.200	93,22
1.4.2.	Prehrana med delom	24.570,67	34.096	37.400	109,69
1.4.3.	Prevoz na delo	11.963,45	11.594	13.100	112,99
1.4.4.	Jubilejne nagrade, solidarnostne pomoči itd.	24.347,21	7.322	16.500	225,35
1.4.5.	Dodatno pokoj. zavarov. ZVPSJU	11.101,68	10.632	10.900	102,52
1.5.	Javno delo				
2.	STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV	264.494,05	225.655	333.709	147,88
2.1.	Stroški blaga in materiala	74.281	79.480	157.500	198,16
2.1.1.	Material za tekoče vzdrževanje	9.778,93	9.000	10.000	111,11
2.1.2.	Električna energija	16.715,62	19.180	25.000	130,34
2.1.3.	Ogrevanje	38.721,43	40.800	112.000	274,51
2.1.4.	Drobni inventar	474,80	1.500	500	33,33
2.1.5.	Pisarniški material, oprema knjiž. grad. strok. literatura	7.552,91	8.000	7.000	87,50
2.1.6.	Promocija bralne kulture			2.000	
2.1.7.	Drugi materialni stroški	1.037,53	1.000	1.000	100,00
2.2.	Stroški storitev	129.716,28	93.727	94.289	100,60
2.2.1.	Telefonske in poštnе storitve	9.500,24	10.000	10.000	100,00
2.2.2.	Komunalne in prevozne storitve	5.498,11	6.000	7.000	116,67
2.2.3.	Vzdrževanje in popravila	7.604,54	7.500	15.000	200,00
2.2.4.	Računalniške storitve	10.865,48	8.500	10.000	117,65
2.2.5.	Internetna gostovanja in domene	1.472,78	3.000	1.000	33,33
2.2.6.	Varovanje objekta	3.353,88	3.500	4.000	114,29
2.2.7.	Stroški čiščenja	4.273,26	3.500	1.000	28,57
2.2.8.	Reklame in objave	3.881,86	2.500	500	20,00
2.2.9.	Stroški zavarovanja	10.526,50	9.000	11.000	122,22
2.2.10.	Stroški plačilnega prometa	1.307,48	1.000	1.500	150,00
2.2.11.	Stroški svetovalnih, odvetniških storitev in podobno	1.574,60	1.000	1.000	100,00
2.2.12.	Stroški izobraževanja	2.294,20	3.500	4.000	114,29
2.2.13.	Stroški službenih potovanj	2.792,20	1.500	3.000	200,00
2.2.14.	Stroški študentskega servisa	10.138,25	5.927	1.000	16,87
2.2.15.	Stroški avtorskega honorarja	601,55	1.000	0	0,00
2.2.16.	Sejnine	1.500,40	1.000	1.800	180,00
2.2.17.	Reprezentanca in poslovna darila	1.980,80	1.500	3.000	200,00
2.2.18.	Stroški članarin in medknjižnične izposoje	3.850,02	1.800	2.000	111,11
2.2.19.	Stroški razstav in prireditve	19.552,18			
2.2.20.	Bukvarna Ajta	844,20	2.000	2.000	100,00
2.2.21.	Ravenski razgledi	20.081,63	16.000	10.000	62,50
2.2.22.	službeno vozilo			3.600	
2.2.23.	Stroški drugih storitev	6.222,12	4.000	1.889	47,23
2.3.	Območnost OOK	12.342,30	10.500,00	18.000,00	171,43
2.3.1.	Stroški območnosti OOK	2.003,06	3.000	3.000	100,00
2.3.2.	Stroški digitalizacije OOK	10.339,24	7.500	10.000	133,33
2.3.3.	Ministrstvo za kulturo - nacionalni koordinator OOK			5.000	
2.4.	Stroški MK ZAMEJCI	2.000,00	4.500	4.500	100,00

2.5.	Programski in projektni stroški	20.889	26.848	46.800	174,31
2.5.1.	Razstave in prireditve		8.500	9.000	105,88
2.5.2.	Napovednik			5.000	
2.5.3.	Mladinska dejavnost	5.705,94	6.000	7.000	116,67
2.5.4.	Domoznanska razstava			3.000	
2.5.5.	Korošci pa bukve beremo	1.436,35	1.300	1.500	115,38
2.5.6.	Beri Ful bodi Kul	5.192,26	900	1.800	200,00
2.5.7.	Projekt Čiči	2.691,10	2.500	2.000	80,00
2.5.8.	Knjižne mišice	1.203,30	1.200	500	41,67
2.5.9.	Kompetenčni center za lahko branje			4.000	
2.5.10.	Stripoteka			500	
2.5.11.	Poletna razstava			1.500	
2.5.12.	75 let Knjižnice			7.000	
2.5.13.	Drugi stroški razstav in prireditev	4.660,41	6.448	4.000	62,03
2.6.	Nakup knjižničnega gradiva - lastni stroški		2.000	2.520	126,00
2.7.	Drugi odhodki	8.764,89	5.600	6.200	110,71
2.7.1.	Stavbno zemljišče	4.302,10	4.500	4.700	104,44
2.7.2.	Promocija zdravja	638,61	1.000	500	50,00
2.7.3.	Obresti	419,52	100	500	500,00
2.7.4.	Drugi finančni odhodki	255,00	0	500	
2.7.5.	Stroški po projektih LAS	2.433,82	0		
2.7.6.	Restavriranje opreme in Domoznan. gradiva	120,00			
2.7.7.	Prevrednotovalni poslovni odhodki	595,84			
2.8.	Investicijsko vzdrževanje Ravne	16.500,00	3.000	3.900	130,00
I.	Presežek prihodkov nad odhodki za dejavnost	-3.315,30	0	0	

II.A	PRIHODKI KAVARNA ELEONORA	50.626	49.000	66.000	134,69
1.	KAVARNA ELEONORA	50.626,25	49.000	66.000	134,69

II. B.	ODHODKI KAVARNA ELEONORA	55.025	49.000	66.000	134,69
2.	STROŠKI BLAGA, MATERIALA IN STORITEV KAVARNA	55.024,51	49.000	66.000,00	134,69
2.1.	Material Kavarna	19.718,05	17.029,70	38.000	223,14
2.1.1.	Poraba materiala Kavarna	17.615,84	14.820	35.000	236,17
2.1.2.	Pomožni mat. Kavarna	2.102,21	2.210	3.000	135,75
2.2.	Študentski servis	35.306,46	31.970	27.000	84,45
2.3.	Drugi stroški			1.000	

II.	Presežek prihodkov nad odhodki kavarna Eleonora	-4.398,26	0,00	0	
------------	--	------------------	-------------	----------	--

I. + II.	Presežek prihodkov nad odhodki	-7.713,56	0,00	0	
-----------------	---------------------------------------	------------------	-------------	----------	--

III. A.	SREDSTVA V UPRAVLJANJU	119.310	131.505	149.000	113,30
----------------	-------------------------------	----------------	----------------	----------------	---------------

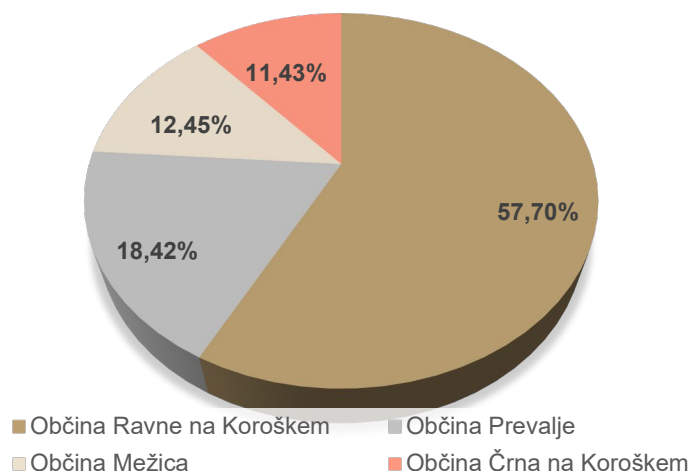
1.	Sredstva za knjižnično gradivo	110.886	103.505	117.000	113,04
1.1.	Knjižnično gradivo - občine	51.505,00	51.505	62.000	120,38
1.1.1.	Občina Ravne na Koroškem	27.832,00	27.832	35.774	128,54
1.1.2.	Občina Prevalje	10.757,00	10.757	11.420	106,16
1.1.3.	Občina Mežica	6.413,00	6.413	7.719	120,36
1.1.4.	Občina Črna na Koroškem	6.503,00	6.503	7.087	108,98

1.2.	Ministrstvo za kulturo - knjižnično gradivo	47.489,00	45.000	48.000	106,67
1.3.	Ministrstvo za kulturo - knjižnično gradivo OOK	6.000,00	7.000	7.000	100,00
1.4.	Knjižnično gradivo - lastna sredstva	5.892,07			
2.	Ministrstvo za kulturo - računalniška oprema	1.000,00		3.000	
3.	Investicija prejeta v upravljanje	0,00	28.000,00	32.000	114,29
3.1.	Investicija prejeta v upravljanje Ravne na Koroškem		20.000	20.000	100,00
3.2.	Investicija prejeta v upravljanje Prevalje		2.500	4.000	160,00
3.3.	Investicija prejeta v upravljanje Mežica		2.800	4.000	142,86
3.4.	Investicija prejeta v upravljanje Črna na Koroškem		2.700	4.000	148,15
4.	Dotacije namenske za nakup osnovnih sredstev				
5.	Vir za nabavo OS (presežek prih. iz pret. let. za nabavo O	7.424,00			
III.B.	INVESTICIJSKI ODHODKI	119.310	131.505	149.000	113,30
1.	Nakup knjižničnega gradiva	110.886,07	103.505	117.000	113,04
1.1.	Nakup knjižničnega gradiva - občine	51.505,00	51.505	62.000	120,38
1.1.1.	Občina Ravne na Koroškem	27.832,00	27.832	35.774	128,54
1.1.2.	Občina Prevalje	10.757,00	10.757	11.420	106,16
1.1.3.	Občina Mežica	6.413,00	6.413	7.719	120,36
1.1.4.	Občina Črna na Koroškem	6.503,00	6.503	7.087	108,98
1.2.	Ministrstvo za kulturo - knjižnično gradivo	47.489,00	45.000	48.000	106,67
1.3.	Ministrstvo za kulturo - knjižnično gradivo OOK	6.000,00	7.000	7.000	100,00
1.4.	Knjižnično gradivo - lastna sredstva	5.892,07			
2.	Nakup opreme - Ministrstvo za kulturo	1.000,00		3.000	
3.	Investicija prejeta v upravljanje	0,00	28.000,00	32.000	114,29
3.1.	Investicija prejeta v upravljanje Ravne na Koroškem		20.000,00	20.000	100,00
3.2.	Investicija prejeta v upravljanje Prevalje		2.500	4.000	160,00
3.3.	Investicija prejeta v upravljanje Mežica		2.800	4.000	142,86
3.4.	Investicija prejeta v upravljanje Črna na Koroškem		2.700	4.000	148,15
4.	Dotacije namenske za nakup osnovnih sredstev				
5.	Vir za nabavo OS (presežek prih. iz pret. let. za nabavo O	7.424,00			
II.C.	Presežek prihodkov nad odhodki za investicije	0,00	0,00	0,00	
III.	PRESEŽEK VSEH PRIHODKOV NAD ODHODKI	-7.713,56	0,00	0,00	

Pri finančnem načrtu smo izhajali iz navodil, ki smo jih prejeli od občin ustanoviteljic, in glede na realizacijo preteklega leta.

Med občinami (so)ustanoviteljicami se finančna obveznost za skupne stroške razdeli v skladu s sprejetim sporazumom z dne 15. 9. 1999.

Razdelitev stroškov občin ustanoviteljic

Deleži občin pokrivajo sredstva za plače, prispevke delodajalcev in druge osebne prejemke iz rednega delovnega razmerja ter programske in neprogramske materialne stroške v skladu s (finančnim načrtom knjižnice) sprejetim proračunom občin.

2 Predlog proračuna Koroške osrednje knjižnice občinam ustanoviteljicam – investicije in/ali nabava osnovnih sredstev

2.1 Predlog proračuna Občini Ravne na Koroškem

OPREMA/INVESTICIJA	VREDNOST/€
Oprema	11.225
Investicije	8.775
SKUPAJ	20.000

Tudi v letu 2024 nameravamo nadaljevati s postopno in nujno posodobitvijo IKT-opreme na Gradu Ravne. Že leta zaznavamo potrebo po stalni projekciji v razstavišču ter ozvočenjem v Kuharjevi dvorani. Za tovrstno opremo in montažo bomo po predračunu potrebovali okoli 8.000 €.

Na lokaciji gradu je nujno urediti dostopno pot za dostavo in intervencijo. Za ta namen predvidevamo postavitve avtomatiziranega potopnega stebrička oz. zapornice, v znesku do 4.000 €.

Druga vzdrževalna dela obsegajo beljenje posameznih prostorov in postavitve ograde za invalide v 1. nadstropju knjižnice (klančina). Vse skupaj v znesku do 4.775 €.

V knjižnici Kotlje bi za hitrejši obtok gradiva s poškodovano identifikacijsko nalepko potrebovali namenski tiskalnik za tiskanje tovrstnih nalepk v vrednosti 315 €. V knjižnici Kotlje nameravamo postaviti vračalnik gradiva, okvirna cena 2.910 €.

Ocenjena skupna vrednost investicije in nabave osnovnih sredstev je 20.000 €.

2.2 Predlog proračuna Občini Prevalje

OPREMA	VREDNOST/€
Paketniki/vračalniki 24/7	2.910
Namenski tiskalnik za identifikacijo gradiva	315
Ročni čitalec črtne kode	160
Prenosno platno	230
Nastavljivo stojalo za projektor	100
Omarica za slikanice	285
SKUPAJ	4.000

V letu 2023 smo nameravali pred knjižnico namestiti komplet samostoječih paketnikov za izposajo in vračanje gradiva v vrednosti 2.500 €, vendar nakupa še nismo izvedli zaradi nedokončane fasade na objektu, kjer je knjižnica. V letu 2024 zato ponovno načrtujemo vzpostavitev samostoječih paketnikov ali vračalnik gradiva v vrednosti 2.910 €.

Za hitrejši obtok gradiva s poškodovano identifikacijsko nalepko bi potrebovali namenski tiskalnik za tiskanje tovrstnih nalepk v vrednosti 315 €. Ročni čitalec črtne kode za izposajo gradiva, ki odčita tudi digitalne članske izkaznice iz aplikacije mCOBISS (160 €).

Za potrebe predstavitev knjig/prireditev bi potrebovali prenosno platno (okvirna cena 230 €) ter nastavljivo stojalo za projektor (okvirna cena 100 €).

V otroškem delu bi potrebovali še dodatno leseno omarico za slikanice in kartonke (285 €).

Skupna vrednost investicije bi bila 4.000 €.

2.3 Predlog proračuna Občini Mežica

OPREMA	VREDNOST/€
Vračalnik gradiva 24/7	2.910
Barvna laserska multifunkcijska naprava	385
Namenski tiskalnik za identifikacijo gradiva	315
Ročni čitalec črtne kode	160
Prenosno platno	230
SKUPAJ	4.000

V knjižnici Mežica nameravamo postaviti vračalnik gradiva, okvirna cena 2.910 €.

V knjižnici v Mežici za potrebe uporabnikov še vedno predlagamo nakup barvne laserske multifunkcijske naprave, saj uporabniki povprašujejo po skenih ali kopijah iz knjižničnega gradiva. Z novo programsko opremo bo uporabnikom zagotovljen hitrejši in kakovostnejši dostop do kopiranja ali skena iz knjižničnega gradiva. Ocenjena vrednost laserske multifunkcijske naprave je 385 €.

Za hitrejši obtok gradiva s poškodovano identifikacijsko nalepko bi potrebovali namenski tiskalnik za tiskanje tovrstnih nalepk v vrednosti 315 € ter ročni čitalec črtne kode za izposojlo gradiva, ki odčita tudi digitalne članske izkaznice iz aplikacije mCOBISS (160 €).

Za potrebe predstavitev knjig/prireditev bi potrebovali prenosno platno (okvirna cena 230 €).

Skupna vrednost investicije bi bila 4.000 €.

2.4 Predlog proračuna Občini Črna na Koroškem

OPREMA	VREDNOST/€
Vračalnik gradiva 24/7 (Črna)	2.910
Namenski tiskalnik za identifikacijo gradiva (Črna)	315
Ročni čitalec črtne kode (Črna)	160
Monitor (27") (Črna)	255
Tiskalnik za tiskanje računov (Žerjav)	200
Ročni čitalec črtne kode (Žerjav)	160
SKUPAJ	4.000

V knjižnici Črna na Koroškem nameravamo postaviti vračalnik gradiva, okvirna cena 2.910 €.

Za hitrejši obtok gradiva s poškodovano identifikacijsko nalepko bi potrebovali namenski tiskalnik za tiskanje tovrstnih nalepk v vrednosti 315 € ter ročni čitalec črtne kode za izposojlo gradiva, ki odčita tudi digitalne članske izkaznice iz aplikacije mCOBISS (160 €).

Pokazala se je tudi potreba po večjem monitorju (27"), katerega okvirna cena je 255 €.

Prav tako za knjižnico Žerjav potrebujemo tiskalnik za tiskanje zadolžnic, vrednost do 200 €, ter ročni čitalec črtne kode za izposojlo gradiva, ki odčita tudi digitalne članske izkaznice iz aplikacije mCOBISS (160 €).

Skupna vrednost investicije bi bila 4.000 €.

XIV Informacije o knjižnici

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem

Na gradu 1
2390 Ravne na Koroškem

Izposoja: 02 870 54 20

Uprava: 02 870 54 22

Ident. št. za DDV: SI75081814

Matična številka: 5052866000

TRR: 01303-6030373968 odprt pri UJP Slovenska Bistrica

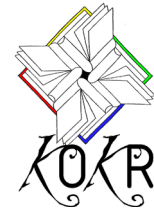
spletni naslov: www.knjiznica-ravne.si

e-pošta: info@knjiznica-ravne.si

Direktor: Aljaž Verhovnik

Informacije o
knjižnici

Delovni čas knjižnice in enot (redni in poletni)**Redni delovni čas:**

	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek	sobota
Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem 02 87 05 420, 02 87 05 421	8.00–19.00	8.00–19.00	8.00–19.00	8.00–19.00	8.00–19.00	8.00–13.00
Pionirska knjižnica Leopolda Suhodolčana 02 87 05 437	15.00–19.00	15.00–19.00	pravljica ob 17.00	15.00–19.00	15.00–19.00	8.00–13.00
Knjižnica Prevalje 02 82 31 175	14.00–18.00	8.00–12.00	14.00–18.00	14.00–18.00	8.00–12.00	
Knjižnica Mežica 02 82 77 730	8.00–14.00		12.00–19.00		12.00–19.00	
Knjižnica Črna na Koroškem 02 82 38 541		8.00–17.00		8.00–19.00		
Knjižnica Kotlje 02 82 15 083	13.00–18.00		8.00–13.00			
Knjižnica Žerjav 02 82 39 674		17.30–18.30				
Izposojevališče Leše					12.30–13.30	
Bukvarna Ajta 02 87 05 433	9.00–12.00	16.00–19.00	9.00–12.00	16.00–19.00	9.00–12.00	
Grajska časopisna kavarna Eleonora 02 87 05 430	8.00–19.00	8.00–19.00	8.00–19.00	8.00–19.00	8.00–19.00	8.00–19.00

Poletni delovni čas (julij in avgust):

	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek	sobota
Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem 02 87 05 420, 02 87 05 421	10.00–18.00	8.00–15.00	10.00–18.00	8.00–15.00	8.00–15.00	ZAPRTO
Pionirska knjižnica Leopolda Suhodolčana 02 87 05 437	10.00–18.00	8.00–15.00	10.00–18.00	8.00–15.00	8.00–15.00	ZAPRTO
Knjižnica Prevalje 02 82 31 175	14.00–18.00		14.00–18.00	10.00–14.00		
Knjižnica Mežica 02 82 77 730			14.00–18.00		10.00–13.00	
Knjižnica Črna na Koroškem 02 82 38 541		15.00–18.00				
Knjižnica Kotle 02 82 15 083				15.00–18.00		
Knjižnica Žerjav 02 82 39 674		1 x na mesec				
Izposojevališče Leše					1 x na mesec	
Bukvarna Ajta 02 87 05 433	10.00–13.00		15.00–18.00		10.00–13.00	
Grajska časopisna kavarna Eleonora 02 87 05 430	8.00–19.00	8.00–19.00	8.00–19.00	8.00–19.00	8.00–19.00	8.00–19.00